

Ekonomistai apie globalinį atšilimą



Ar verta laukti, kol visos upės atrodys kaip ši?

„Indymedia: Climate“ nuotr.

Vilnius, spalio 2 d. (Alfa.lt) — Iki šiol svarstoma, kas būtų pigiau: pertvarkyti ekonomiką ir įdiegti globalinį atšilimą slopinančias ar bent jau jo neskatinančias technologijas ar sėdėti sudėjus rankas ir laukti būsi-

mų šiltesnės planetos finansinių poveikių, rašo „Reuters“.

Po savaitės galingiausioms pasaulio valstybėms bus pateikta ataskaita dėl klimato kaitos, tačiau ekonomikos specialistai iki šiol nesutaria

dėl šių skaičiavimų.

Vieni siūlo neatidėliotinai stabdyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą. Pasak šios pusės, taip būtų galima išvengti didelių išlaidų adaptuojantis prie pasikeitusios aplinkos ateityje.

Ataskaitą rengia kaip tik šiai grupei priklausantis mokslininkas Nicholas Sternas, tad joje tikriausiai nebus rekomenduojama laikytis delsimo taktikos.

Tokiai logikai pritaria ir Nobelio premijos laureatas ir buvęs Pasaulio banko vyriausias ekonomistas Joseph Stiglitz. Jo teigimu, „veikimo savikaina yra potencialiai neigiamą, tačiau nelabai didelę“.

„Turime pradėti daryti kažką dabar, — tikina J. Stiglitz. — Egzistuoja labai staigių klimato pokyčių rizika“.

Yale universiteto Miškininkystės ir aplinkos studijų mokyklos profesorius Robert Mendelsohn ginčijasi, kad tokie praradimai ateityje vis tiek

būtų mažesni už gautą naudą.

Anot jo, papildoma nauda bus matoma jau artimiausiu metu, nes padidės ūkininkavimo šiauriau esančiose šalyse sąlygos ir trukmė, o tai efektyviau negu analogiška veikla kur nors Afrikoje.

„Tokiu atveju nėra prasmės leisti pinigų dabar“, — sako R. Mendelsohn. Jo nuomone, efektyviau lėšos būtų panaudotos apie 2050 m. arba pasaulio

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Sveikatos klatusimais.
- Nuodingas „medus“.
- Emigracija iš Lietuvos.
- Nauji mokslo metai.
- Mūsų daržai ir darželiai.
- Dievas naujų „tarbų“ negamina.
- Prisiminsime rašytoją Antaną Vaičiulaitį.
- „Smithsonian“ žurnalas apie lietuvių muziejų.
- Įamžinkime visus M. K. Čiurlionio darbus ne tik tapybą.

Valiutų santykis

1 USD — 2.72 LT
1 EUR — 3.45 LT

V. Putinas: Gruzija mėgina išprovokuoti Rusiją

Maskva, spalio 1 d. („Reuters“/BNS) — Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas sekmadienį sušaukė neeilinį Saugumo tarybos posėdį dėl šnipinėjimo skandalo, kuris kilo, kai Gruzija suėmė keturis rusų kariškius, ir pareiškė, kad ši Vakarų globojama Kaukazo šalis mėgina išprovokuoti Rusiją.

V. Putinas šį trečiadienį kilusį naują Maskvos ir Tbilisio konfliktą viešai komentavo pirmą kartą.

„Visiškai aišku, kad Rusiją mėgina kuo skaudžiau įgelti, išprovokuoti. Tai turi būti visiems akivaizdu“, — sakė jis per pasitarimą Novo Ogariove su nuolatiniiais Saugumo tarybos nariais.

Pažymėjęs, kad galbūt Gruzijos vadovybė, kuri laikosi tokio antirusiško kurso, mano, jog tai atitinka gruzinų interesus, Rusijos vadovas, kurio pastabas transliavo televizija, pats į tai atsakė neigiamai: „Nematau, kad taip“.

„Šie žmonės mano, kad jeigu juos globoja užsienio rėmėjai, tai jie gali jaustis saugiai. Ar iš tikrųjų?“ — sakė jis.

Nors V. Putinas ir nepaminėjo paties prezidento Michailo Saakašvilio, jis omenyje aiškiai turėjo provakarietišką Gruzijos prezidento politiką, kuriai Tbilisis yra ištikimas nuo pat 2003 metų pabaigoje įvykusios „rožių revoliucijos“.

Nukelta į 7 psl.

Vilnius — pigiausia ES sostinė

Vilnius, spalio 2 d. (BNS) — Vilnius šiais metais tapo pigiausia Europos Sąjungos (ES) sostine — skelbia Šveicarijos bankas UBS.

2003 metais Vilnius pagal bendrą kainų lygį lenkė Rygą bei Prahą, bet šiemet šiuose miestuose kainos keliais procentais didesnės nei Lietuvos sostinėje. Brangiausias pasaulio miestas — Norvegijos sostinė Oslas, o 63-ioje vietoje esančiame Vilniuje kainos yra pusrėčio karto mažesnės nei Osle, rašo dienraštis „Lietuvos rytas“.

Nors Vilniuje kainos — mažiau — visose ES, pagal atlyginimų dydį Lietuvos sostinė yra priešpaskutinė.

UBS skaičiavimu, tik Rygoje atlyginimai yra šiek tiek mažesni nei Vilniuje. Osle algos, atskaičius mokesčius, daugiau nei 7 kartus viršija vidutinį vilniečio atlyginimą.

UBS naujausiam 2006 metų kainų bei atlyginimų tyrime apskaičiavo, kiek įvairių pasaulio miestų gyventojai turi dirbti, kad nusipirktų tam tikrą produktą. Tyrimo metu įvertinti 14 specialybių darbuotojų vidutiniai atlyginimai ir produktų kainos įvairiuose miestuose.

Vilniaus gyventojai pinigų kilogramui duonos užsidirba greičiau nei darbuotojai Italijos sostinėje Romoje.

Nukelta į 6 psl.

Maastricht sutartis nebus keičiama



Joaquin Almunia
Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, spalio 2 d. (BNS) — Maastricht sutartis ir joje nustatyti kriterijai, kuriais remiantis sprendžiama apie pretenduojančių įsivesti eurą šalių pasirėmimą tapti euro zonos narėmis, artimiausiu metu ne-

bus keičiami, pirmadienį pareiškė Europos Komisijos narys Joaquin Almunia, atsakingas už pinigų ir ekonomikos reikalus.

„Nesitikėkite jokių pakeitimų, artimiausiu metu jų nebus“, — pareiškė J. Almunia, kalbėdamas Vilniuje surengtoje konferencijoje „Lietuva ir euras“.

„Geriau dėti pastangas siekiant kuo geriau parengti ekonomiką prisijungimui prie euro zonos nei bandyti pakeisti Maastricht kriterijus“, — pažymėjo ES komisaras.

Jo teigimu, šiuo klausimu Europos Sąjungoje yra vieningai sutariama.

„Kai buvo rengiamas ES Konstitucijos projektas, niekas nesiūlė pakeisti Maastricht sutarties — šiuo klausimu buvo visiškai sutarimas“, — sakė J. Almunia.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Klastingi nuodai slypi miško gėrybėse

GIEDRĖ BALČIŪTĖ

Per grybavimo sezoną kasmet pasitaiko žmonių, apsinuodijusių grybais. Suvalgę nuodingų grybų, žmonės susergera inkstų arba kepenų nepakankamumu, o kartais tokios vėšės kainuoja gyvybę.

Nors šiemet grybų miškuose gausu kaip reta, uostamiesčio medikams dar neteko gelbėti itin sunkiai grybais apsinuodijusių žmonių.

Apsinuodijo viena

Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuro duomenimis, 2004 m. šalyje grybais apsinuodijo 201 žmogus. Vienas iš jų mirė.

Pernai grybais apsinuodijo 130 žmonių, bet nė vienas apsinuodijimas nesibaigė mirtimi.

Kiek žmonių nuodingų grybų suvalgė šiemet, dar nesuskaičiuota. Žinoma tik, kad kol kas nuodingi grybai nenusinešė nė vienos gyvybės.

Paprastai sunkiai apsinuodiję grybais žmonės vežami į ligoninių reanimacijos skyrius. Klaipėdos ligoninės medikai džiaugėsi, kad šiemet dar neteko gelbėti nė vieno grybais apsinuodijusio klaipėdiečio. Tačiau Apskrities ligoninėje tokios pacientės būta.

„Laimei, apsinuodijimas buvo palyginti lengvo laipsnio“, — džiaugėsi Klaipėdos apskrities ligoninės Reanimacijos ir intensyvios terapijos skyriaus vedėjas Egidijus Guogis.

Medikas sakė, kad į jų ligoninę retai patenka grybų užvalgę klaipėdiečiai. Dažniausiai šios ligoninės medikai gelbėja apsinuodijusius apskrities gyventojus.

Pasekmės – liūdnos

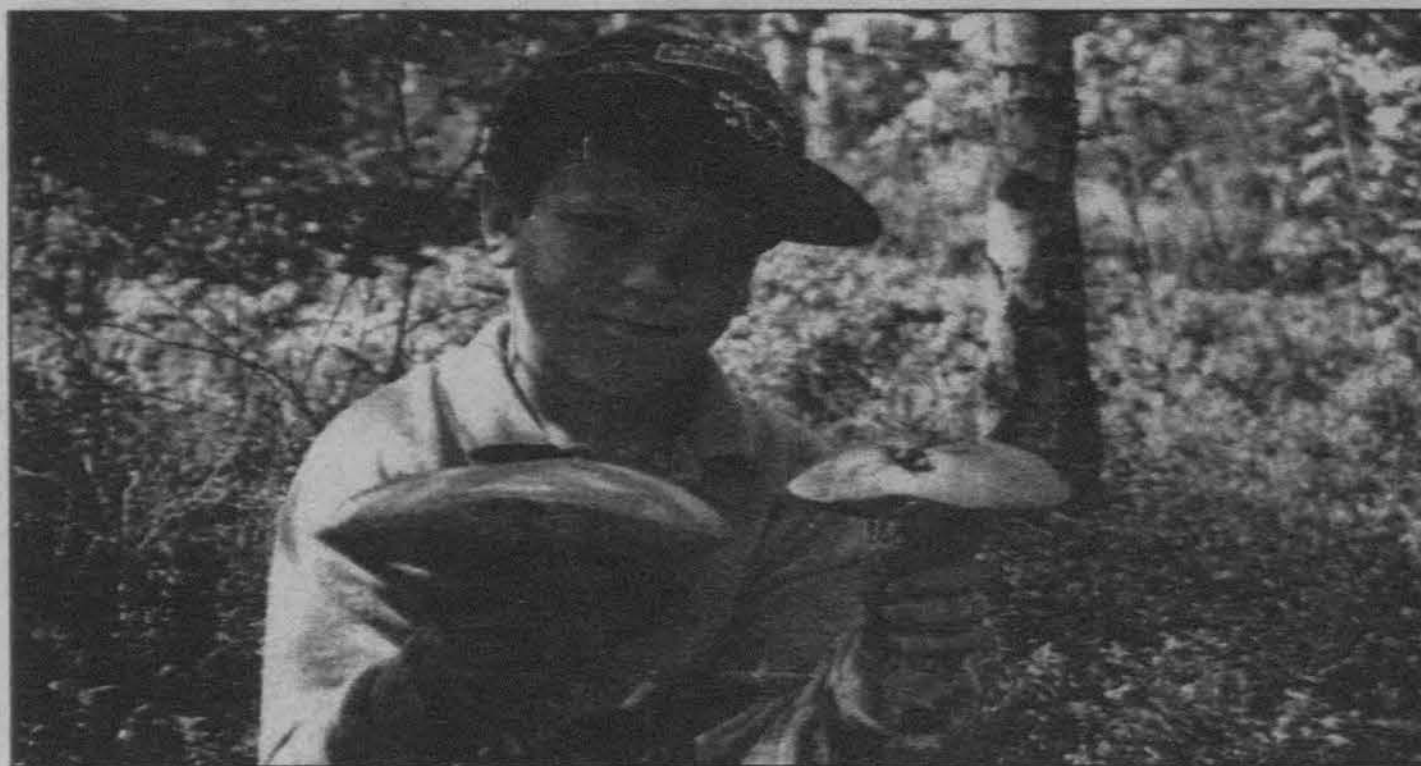
E. Guogis pasakojo, kad dažniausiai medikai taip ir nesužino, koks grybas sukėlė apsinuodijimą. Tačiau įspėjo, kad apsinuodijimai grybais būna itin sunkūs. Ypač pavojinga žmonėms žaliųjų musmirė, kurią grybautojai painioja su ūmėde.

„Užtenka vienos žaliosios musmirės, kad būtų sugadinti trys litrai valgomų grybų. Apsinuodijimai grybais būna itin sunkūs. Žmogų, apsinuodijusį grybais, gali ištikti nervų paralyžius, sutrikti jo smegenų funkcijos, prasidėti haliucinacijos, atsirasti inkstų ar kepenų nepakankamumas. Jeigu dėl apsinuodijimo laiku nesikreipiama į medikus, gali baigtis mirtimi“, — įspėjo pašnekovas.

Pasak mediko, apsinuodijimų grybais pasekmės dažniausiai būna ilgalaikės ir smarkiai sutrikdo organizmo veiklą. Dėl apsinuodijimų grybais žmogui gali prireikti netgi transplantuoti inkstus.

Grybai – kaip prieskoniai

Vilniaus greitosios pagalbos universitetinės ligoninės Ūmių apsinuodijimų skyriaus gydytoja toksikologė Irina Mironova patarė grybus



vartoti tik kaip prieskonį, o ne kaip pagrindinį patiekalą.

„Grybai yra kaip prieskonis, tad jų patartina valgyti po nedaug. Juk ir kitų prieskonių, pavyzdžiui, pipirų, mes nevalgome daug“, — sakė gydytoja.

Medikė pasakojo, kad grybai gali paūminti įvairias virškinamojo trakto ligas, pavyzdžiui, opaligę arba tulžies pūslės akmenligę. Tad sergantiems šiomis ligomis grybų patartina vengti.

„Nerekomenduojama grybų duoti vaikams. Jeigu jie netyčia suvalgytų nuodingų grybų, net ir nedidelė dozė vaikams gali būti mirtina“, — patarė I. Mironova.

Patartina vindyti

E. Guogis sakė, kad dažniausiai užvalgęs nuodingų grybų žmogus tampa vangus ar net praranda sąmonę. Pagalbos būtina ieškoti skubiai.

„Jeigu žmogus sąmoningas, reikia kuo skubiau sugirdyti šilto vandens, į kurį galima įdėti garstyčių

psichologiškai.

Šiltos spalvos

Savo aplinką ir drabužius reikia praturtinti sodriais šiltais tonais — geltonais, šviesiai rudais atspalviais (tik ne raudonais, nes jie gali dirginti). Ypatingai dėmesį atkreipkite ir į savo skėčio spalvą.

Žalia ir mėlyna labai gerai pavasarį, bet visiškai netinka rudenį. Jeigu teisingai parinkta rudens skėčio spalva, jis gali netgi tapti antidepresantu. Rausvai rudos, rusvos ir vyšninės spalvos skėtis sukuria patikimos priedangos pojūtį, suteikia pasitikėjimą, o liūdesį pakeičia šviesi nuotaika.

Pataria valgyti sriubos

Rudenį ir maistas turi būti kitoks — karštas ir aštrus. Valgykite daug sriubos, ypač vakarais po darbo.

Detektyvai netinka

Rudeninės būna ir knygos. Tyrimai parodė, kad sukeliančios įtampą, baimę ar detektyvai vėlyvą rudenį gali labiau slėgti psichiką nei pavasarį. Geriau paskaitykite nuotykių knygą arba meilės romaną.

Yra daugybė rudeninės psichoterapijos savignyos būdų. Bet net ir šie keli metodai gali smarkiai pakelti dvasią bei darbingumą. Nors ir turi trūkumų, ruduo yra puikus metų laikas. Reikia tik mokėti juo mėgautis.

Viktorija Gončarova
„Klaipėda“

RUDENINIS LIŪDESYS

Atėjus rudeniiui, daugelį žmonių be priežasties apima liūdesys, ilgesys, nusiminimas. Tai suprantama, juk baigėsi vasara. Atostogos praėjo, prieš akis ilga šalta žiema.

Šiuolaikinis mokslas tai vadina rudenine depresija. Ši liga labai paplitusi. Įsivaizduokite, kad šiuo metu Žemėje rudeninė depresija kamuoja maždaug 110 mln. žmonių.

Kamavo menininkus

Depresija, kaip liga, žinoma jau labai seniai, apie ją rašoma net Biblijoje. Garsusis Dovydas depresija sergantį karalių Saulių gydė, grodamas arfa. Šią ligą žinojo didieji senovės gydytojai — Hipokratas, Avicena, Halenas. Nė viena liga nebuvo taip vaizduojama mene — muzikoje, tapyboje, prozoje, kaip depresija. P. Čaikovskis kentėjo dėl dažnų depresijos priepuolių. Savo baletą „Gulbių ežeras“ jis sukūrė apimtas depresijos, kai suprato, kad jo santuoka žlugo.

Kyla be priežasties

Per pastaruosius 30 metų depresijų ypač padaugėjo. Ne mažiau, nei 40 proc. visų jos apraiškų gali būti galvos skausmas, miego, virškinimo sutrikimai, širdies skausmai ir kt.

Depresija gali būti kaip atsakas į įtampą, psichinę traumą. Tačiau dažniausiai ji kyla be priežasties, spontaniškai.

Depresija taip pat paklūsta biologiniams ritmams. Pavasaris ir ruduo — metų laikai, kai depresija būna akivaizdžiausia. Be to, ją gali sukelti patologinis paveldimumas, jaunuoliškas arba senas amžius, mo-

teriška lytis, nėštumas, pogimdyminis periodas, klimaksas.

Tačiau šiandien mums aktualesia rudeninė depresija.

Ruduo tinka kūrybai

Rudenį žmonės dažnai apima liūdesys, susimąstymas, ramybė. Tokia būseną labai palanki produktyviai kūrybinei veiklai. Humanitarams ruduo yra puikus paskatas kurti, o į techniką linkusių žmonių aktyvumas sumažėja, apima melancholija, nuovargis ir nuobodulys. Tačiau tikrai kūrybiškų žmonių yra ne daugiau kaip 10 proc.

Vadinasi, 90 proc. žmonių niūrusis metas prilygsta rudeninei depresijai. Vis dėlto protingam, valingam žmogui nėra neįmanomų dalykų, net ir iš didžiulio liūdesio galima išpešti naudos. Štai keletas patarimų, kurie padės tai padaryti, o kartu pasiruošti ilgai, šaltai žiemai.

Būtina išsitiesti

Drėgnas ir šaltas oras sukelia drėbulį. Taip yra dėl to, kad žmogus stengiasi pasipriešinti šalčiui, nevalingai įtempia raumenis, susigūžia, tarsi susisukdamas į kokoną. Tai sukelia ilgesingą nuotaiką. Atsipalaiduokite, išsitieskite, pajudėkite — netrukus pajusite, jog sušilote, pagerėjo nuotaika.

Padedą bendravimas

Atviri ir mėgstantys bendrauti žmonės lengviau pakelia išorinius nemalonumus. Rudenį reikia aktyviai bendrauti su draugais, neslėpti jausmų, būti atviriems ir fiziškai, ir

miltelių. Apsinuodijusiam žmogui patartina sukelti vėmimą, kad išsivalytų skrandis, ir kuo skubiau vežti į gydymo įstaigą. Tačiau jeigu žmogus jau yra vangus, patiems geriau vėmimo nesistengti sukelti, nes skrandžio turinys gali patekti į plaučius, ir viskas baigsis mirtimi. Praradusius sąmonę reikia kuo skubiau vežti pas gydytojus, — aiškino gydytojas.

Apsinuodijus vienam, E. Guogis patarė į medikus kreiptis visiems kartu su juo valgiusiems grybų ir pasitikrinti, ar į organizmą nepateko nuodų.

Klaipėdos medikams jau yra tekę gelbėti visą grybais apsinuodijusią šeimą — tėvus ir du jų vaikus.

„Klaipėda“

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laiškaitį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

EMIGRACIJA IŠ LIETUVOS

ZENONAS PRŪSAS

Tai yra tema, kuri bent man atrodo labai svarbi. Juk jei Lietuvoje nebebus lietuvių, jie greit išnyks ir Amerikoje, Airijoje, Anglijoje bei kitur. Todėl mes gal turėtume labiau susirūpinti pačia Lietuva, ypač dėl iš ten vykstančios gausios emigracijos. Nėra tikslų duomenų, bet spaudoje emigravusių skaičiai jau pakilo nuo 200,000 iki 400,000.

Kokios yra pagrindinės priežastys? Trūksta faktų ir duomenų, o jei jų neturi, negali apie tai nei svarstyti, nei rašyti, nei ką nors daryti. Pavyzdžiui, man neaišku, kodėl tiek daug išvyko iš įvairių Lietuvos vietovių, o niekas nebėga iš mano giminių, kurių aš priskaičiuoju per 100 žmonių, įskaitant ir vaikus. Tarp jų yra dvi iš Sibiro grįžusios šeimos, mano tėvų šeima ir jos atžalos bei mano tėtės pusbrolio, irgi Prūsos, šeima su jau suaugusiais vaikais. Iš jų, ačiū Dievui, kol kas niekas neemigravo ir, kiek žinau, nesiruošia emigruoti. Iš mano giminių niekas neemigravo į Ameriką nei per „pirmąją bangą“ prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Tik vienas tėtės pusbrolis apie 1925 metus išvyko į Argentina, nes jo šeimoje buvo 4 broliai ir tik 20 hektarų žemės. Jis žadėjo grįžti, kai tik užsidirbs pinigų ūkeliui Lietuvoje nusipirkti. To neįvyko. Turbūt ne tik nepraturtėjo, bet net neturėjo pinigų grįžti į Lietuvą. Gudriau padarė kartu su juo emigravęs vienas jo draugas. Jis Argentinoje įstojo į komunistų partiją ir, rodos, 1938 metais valdžia jį sugrąžino į Lietuvą, apmokėdama visas kelionės išlaidas. Grįžęs nesusiėjo su komunistais.

Per „antrąją bangą“ iš visos giminės iš Lietuvos pasitraukiau tik aš vienas. Kai 1944 metų birželio 30 dieną paklausiau savo tėtę, ar jis žada pasitraukti į Vakarus, jis tik pasakė: „Kaip gi aš viską paliksiu? Kas gyvulus prižiūrės? Kiek čia mano darbo įdėta. Kai čia atsikėliau, buvo tik akmenynai ir balos. O pažiūrėk dabar — jėvai ir dobilai iš dirvų virsta!“ Žinojo, kad per 1941 metų birželio mėnesio išvežimus mūsų šeima buvo tų išvežimų sąrašuose, bet rusai nebesusėpė. Todėl žinojo, kad mūsų šeima bus viena pirmųjų tremimui per būsimus išvežimus. Bet gal sėslumo genai neleido jam palikti Lietuvą.

Kodėl mano giminės emigracijos atžvilgiu buvo skirtingi nuo lietuvių, gyvenusių kitose Lietuvos vietovėse? Gal dėl to, kad jie yra sėlių palikuonys, nes Biržų, Rokiškio ir Zarasų apskritys yra buvusios sėlių žemės. Išskyrus gana derlingą Biržų apskritį, žemės derlingumas Rokiškio ir Zarasų apskrityse yra kiek geresnis negu Dzūkijos smėlynų, dauguma trečios rūšies, todėl negalėtų lygintis su Suvalkija. Taigi, ne geras žemės derlingumas nulėmė, kad taip mažai žmonių iš čia emigravo anksčiau, prieš Pirmąjį pasaulinį karą, ir dabar. Galbūt didesnis veiksnys buvo, kad jie buvo sėlių palikuonys.

Nesu kalbininkas, bet man žodis „sėliai“ labai primena žodį „sėsliau“, atseit, sėslūs, nelinkę keltis iš vienos vietos į kitą. Gerai atsimenu mūsų vienkiemyje Lietuvoje artimiausią kaimyną. Jo ūkis labai patiko iš Amerikos grįžusiam lietuviui, kuris už jį pasiūlė daug daugiau, negu kad tas ūkis buvo vertas. Už gautus pinigus mūsų kaimynas nusipirko kitą, daug didesnę, geresnę ūkį su daugiau

žemės už kokių 12 kilometrų nuo mūsų. Kiek buvo verksmo, prieš ten persikeliant! Kaip gailėjosi, kad savo senąjį ūkį pardavė! Ypač verkė kaimynė. Gal tai buvo intuicija, gal ji nujautė nelaimę. Persikėlus į tą naująjį, didesnę ūkį, po kokių 15 metų juos kaip „buožes“ ištrėmė į Sibirą. Ir pasitaikė taip, kad jų ir mūsų šeimas ištrėmė į tą pačią vietovę. Taigi, kaimynės vėl pasidarė kaimynėmis. Bet būtų buvę geriau, jei jie nebūtų to mažesniojo ūkio pardavę. Jį nupirkęs „amerikonas“ į Lietuvą grįžo ligonių dėl darbo anglių kasyklose ir greit mirė. Ūkį paveldėjo jo giminaitis, kurio rusai į Sibirą netrėmė. Todėl, jei to ūkio ankstyvesnis savininkas nebūtų pardavęs, ir jis būtų išvengęs Sibiro.

Apie sėslumą žinau ir aš pats asmeniškai. Dėl darbo atsikėlus į 25,000 gyventojų miestelį Ohio valstijoje, iš pradžių buvo liūdnoka, nes čia nebuvo lietuvių. Bet pripratau ir čia jau išgyvenau 51 metus. Tai įrodymas, kad ir aš esu sėlis (sėslis). Kiek žinau, ir dauguma sėlių krašto žmonių yra sėslūs žmonės. Nedaug to krašto žmonių rastum ir Amerikoje, ir Europoje. Dėl sėslumo gal jie susilaiko nuo emigracijos į turtingesnius kraštus.

Jei tai yra pagrindinė priežastis sėlių krašto žmonėms dėl ko jie vengia emigracijos, kodėl kitų Lietuvos vietovių gyventojai taip stengiasi pabėgti iš Lietuvos? Gal jie be kantrybės, kurie viską nori turėti tuoj pat? O sėliai yra ne tik sėslūs, bet ir kantrūs. Bent mano giminėje nėra buvę skyrybų. O juk vedybiniam gyvenime yra labai svarbi kantrybė.

Kaip sumažinti Lietuvos nuostolius žmonėms dėl emigracijos? Vienas kelias būtų susigrąžinti lietuvių, dar užsilikusius tremtinius Rusijoje ir kitose buvusios Sovietų Sąjungos respublikose. Pradžią yra jau padaryta: 2,000 Rusijoje gyvenusių tremtinių atžalų jau gyvena Vilniuje. Bet į šį skaičių neįeina Karaliaučiaus krašte apsigyvenusius tremtinių atžalas. Gal tą patį būtų galima padaryti ir su Karaliaučiaus krašto tremtinių atžalomis? Gal Pasaulio Lietuvių Bendruomenė turėtų pradėti rūpintis ne tik lietuvių emigravusių tautiečių ir jų atžalų, bet ir jų dalies susigrąžinimu į Lietuvą? O gal tam reikėtų įkurti naują organizaciją, jei PLB nenorėtų to apsiimti? Kiek aš suprantu, kai kurios su vaikais emigravusios šeimos žada grįžti į Lietuvą, kai tik užsidirbs pinigų. Man tai atrodo tik fantazija. Kitos šeimos, turinčios vaikų, emigruoja todėl, kad savo vaikams užtikrintų turtingesnę ir saugesnę gyvenimą, nors vaikams ten nutautės. Dėl saugumo, tai nežinau, kur po keliasdešimt metų bus saugiau gyventi — Vakarų Europoje ar Lietuvoje. Europos valstybėse didėja iš Azijos atsikėlusiu musulmonų skaičiai. Tai yra dėl to, kad dėl abortų ir dėl mažo gimstamumo visur mažėja europiečių skaičius, o juos pakeičia imigrantai iš Afrikos ir Azijos. Gal pildosi filosofo Osvaldo Špengler pranašystė, kad Europoje baltuosius pakeis spalvotųjų rasių žmonės. Todėl gali ateiti laikai, kada Europoje bus taip nesaugu gyventi, kaip dabar Irake. O Lietuvoje musulmonų atplūdžio dar nematyti. Gal už 50—60 metų Lietuvoje bus saugiau gyventi, negu pvz., Anglijoje, Prancūzijoje ar Ispanijoje, kur teroro atvejų jau yra buvę. Negali atspėti ateities. Ją žino tik Dievas.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Nuodingas „medus“

Visi, rodos, žinome lietuvišką patarlę, kad „daugiau mūsų galima privilioti su medumi, kaip su actu“. Bet jeigu tas medus nuodingas? Jeigu juo susigundžiusiam gresia mirtinas pavojus? Čia būtina pabrėžti, kad žodį „mirtinas“ galima pritaikyti ir kūnui, ir sielai. Kuri mirtis baisesnė ir pavojingesnė? O vis dėlto mūsų tautiečiai, išsisklaidę po platųjį pasaulį, tą išmintingą lietuvišką patarlę pamiršta ir skuba laizyti svetimųjų pakištą „medų“, net nepagalvodami, kad tai nuodai...

Neseniai Lietuvos Respublikos Seimo narė (konservatorė) Vilija Aleknaitė-Abramikienė, po apsilankymo Airijoje, kur šiuo metu gyvena ypač daug lietuvių — naujųjų imigrantų, išvykusių iš tėvynės per pastaruosius šešiolika metų, būgštavo, kad mūsų tautiečiai ten „pasaulį mato pro Kremliaus langą“. Mat, Rusijos valdžia pasirūpina (ir negaili to „rūpestio“), kad Airijoje ir, be abejo, kitose Europos valstybėse, pasiektų valdžios kontroliuojamos televizijos laidos — „labai geromis sąlygomis“, o kartais visai „be sąlygų“, nes specialūs agentai užsuka į lietuvių namus, pasiūlydami prisijungti prie TV tinklo nemokamai...

Kadangi šie užsienio lietuvių negali stebėti lietuviškų televizijos laidų, nebent kai kuriose vietovėse (tik ne Ispanijoje ir Airijoje, kur šiuo metu visgi apsigyvenę daugiausia mūsų tautiečių) per internetą, dažnai pasitenkina rusiškais laidomis. Pasak Seimo narės, šių imigrantų vaikučiai, nuolat stebėdami rusiškus filmukus, jau į savo kasdieninę kalbą maišo daug rusiškų žodžių. O jeigu dar pridėsime angliškumus, „pagaunamus“ iš aplinkos ir mokyklų, tai lietuviškiems nedaug vietos telieka. Taip pat reikia prisiminti, kad Rusijoje televizija (kaip ir dauguma kitos žiniasklaidos) yra valdžios kontrolėje, tad visa, įskaitant pasaulinių įvykių žinias, kas sušvinta žydriajame ekrane, automatiškai yra pervaryta per Kremliaus „koštuvą“ ir atstovauja Rusijos pasaulėžiūrai.

Nebūtų logiška kaltinti Kremliaus, kad net šiais subtiliais būdais stengiasi „susigrąžinti“ į savo

įtakos sferą, prieš daugiau kaip 16 metų iš jos ištrūkusius lietuvių. Kadangi Lietuvoje ši Maskvos akcija nelabai sėkminga, toli nuo tėvynės išklydusiems, kartais labai vienišiams, nusivylusiems nauju gyvenimu ir savo tauta, lietuviams nesunku pakišti vieną kitą „medaus šaukštą“. Atkreipkime dėmesį ir į Amerikoje pastaruoju metu pasirodantį bei nemokamai dalinamą laikraščius, spausdinamus lietuvių kalba (jokiu būdu jų negalime vadinti lietuviškais). Juose daugiausia reklamuojamos tik rusiškos parduotuvės ir paslaugos, o medžiaga — versta iš rusų kalbos (ir labai nevykusiai). Retas pro tuos laikraščius (jų daug kur yra) praeina, nepasimėję egzemplioriaus, džiaugiasi gavęs nemokamai, skaito ir pasinaudoja reklamomis. Kam reikia rimtos lietuviškos spaudos, jeigu ši „užpildo spragą“ ir dar be jokių išlaidų?

O kaip į tokią situaciją atsiliepia Lietuvos valdžia? Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) gen. direktorius Kęstutis Petrauskas tvirtina, kad čia be „politinio sprendimo“ nieko neišeis: būtina keisti LRT įstatymą ir skirti papildomą finansavimą. Kai jis prakalbės apie specialias transliacijas išveivijai, sulaukęs skeptiško valdžios požiūrio: „buvau užsipultas, kad tai bus papildoma našta“. Maskva tos „naštos“ nebijo, nes „prekę“, kurią perka nemokamomis TV laidomis, yra svarbesnė už išleidžiamus rublius. Nejaugi Lietuvoje jau taip niekam ir nerūpi, kad lietuviai imigrantai išliktų prie savo tautos kamieno? Tai kur tas aktyvusis Tautinių mažumų ir išveivijos departamentas, apie kurį šią vasarą tiek daug girdėjome ir kurio būtent pareiga atkreipti dėmesį į šį reikalą? Ispanijoje ir Airijoje neseniai susikūrė Lietuvių Bendruomenės, ar ilgai jos gyvuos ir bus veiklios, jeigu nebus dedamos pastangos išlaikyti jų lietuviškumą? Ar mūsų valstybės vadovams visai nerūpi, kokia pasaulėžiūra skiepijama tautiečiams, kuriuos net ir užsienio šalyse pasiekia ilga Kremliaus ranka?



Ateitininkų medikų korporacija „Gaja“ knygos pasirodymo proga Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Iš kairės: dr. Petras Rasutis, Skirmantė Miglinienė, dr. Vacys Šaulys, dr. Antanas Razma, Kristina Bareikienė ir prof. dr. Jonas Račkauskas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

BEVERLY SHORES, IN

GEGUŽINĖ LITUANIKOS PARKE

Kai kam buvo sunku surasti tą Lituanikos parką, Beverly Shores, Indiana. Ogi jis — tarp didelių ažuolų, prie gražaus, vandens lelijom apaugusio ežerėlio, kurio viduryje, netoli trykštančio fontano, išdidžiai kyla Juozo Bakio metalinė skulptūra „Lituanicos“ skrydžiui paminėti. Beveik prieš 40 metų ši vieta buvo Beverly Shores miestelio valdybos oficialiai pavadinta „Lituanica Park“. Prie įvažiavimo į parką yra didelė marmurinė lenta, kurioje paašikinta apie Dariaus ir Girėno skrydį ir tuo pačiu apie šio parko pavadinimą „Lituanica“ vardu. Tai yra vienintelis, ne Lietuvos valstybės ribose šiuo vardu pavadintas parkas pasaulyje.

Čia vyksta Beverly Shores gyventojų įvairūs renginiai: gegužinės, vestuvės, krikštynos, sporto žaidynės, pasivaikščiavimai, vaikų pra-

mogos ir t.t. Pagal tradicijas, čia Beverly Shores Lietuvių klubas ir rengia savo metines gegužines. Kaip ir kiekvienais metais, šimet oras buvo „garantuotas“ — giedras ir malonus. Namuose paruošto maisto ir skanumynų buvo apšiai, už ką esame dėkingi visoms mieloms šeiminkėms, kurios taip pat padėjo maistą dalinti ir sutvarkyti. Eugenijus Bartkus turėjo „šilčiausią vietą“ ir darbą — kepti dešreles, o Jonas Vaznelis aptarnavo visus ištroškusius. Vicepirmininko Vytauto Kasniūno, Jr, dėka, parkas buvo išvalytas, suorganizuoti stalai ir kėdės, atvesta elektros srovė iki kavos virdulio. Išdininkas Juozas Noreika savo pareigų niekam nepatikėjo ir ištesėjo nuo pradžios iki galo, bet leido Vytautui Peseckui prie stalelio padėti. Sekretorė Ada Sutkuvienė ne tik pati daug dirbo,

bet ir savo vaikus, žentą Arvydą Kielą ir anūkus sukvietė į talką. Dr. Vidas Noreika savo jaunatvišką energiją panaudojo padėti visur, kur tik reikėjo. Kęstutis Pocius labai tvarkingai nurodino automobilų pastatymo vietas gretimose pievoje. Nijolė Vengrienė ir Danguolė Bartkuvienė sėkmingai ir sparčiai suorganizavo loteriją, kuri buvo gausi visų suaukotos laimėjimais. Iki pat vėlaus vakaro visus linksmino Algirdo Razumo ir jo pagalbininko armonikos bei Genės Razumienės prarastos lietuviškos dainos.

Trumpai sakant, gegužinė buvo sėkminga, linksma ir be nusiskundimų. Viskas nebūtų buvę taip gerai, jeigu nebūtumėm turėję tiek daug darbščių rankų ir privažiavusių svečių. Tarp jų buvo iš Vilniaus apsilankyti atvykęs Lietuvos operos choro meno vadovas ir vyriausiasis chormeisteris Česlovas Radžiūnas su žmona Živile. Aktyviai dalyvavo didelis būrys naujų — jaunųjų klubo narių. Visiems labai labai ačiū.

Gaila, kad po kelių dienų po gegužinės per visą Beverly Shores vietovę praužė didelė audra, išrovė ir išlaužė daug medžių, padarė visiems

daug žalos. Bet — Lituanicos parko gegužinės vieta beveik nenukentėjo ir yra pasiruošusi ten vėl visus sutikti kitą kartą.

Per klubo narių metinį susirinkimą beveik visas gegužinės pelnas buvo išskirstytas paremti lietuviškas organizacijas čia ir Lietuvoje, spaudą, fondus ir t.t. Išde buvo palikta ribota suma kitų metų tolimesnei veiklai.

Tad dar kartą visiems ačiū ir iki pasimatymo susitinkant vėl maždaug tuo pačiu metu kitą vasarą Lituanicos parke.

Vytautas Šimkus



Akimirkos iš Beverly Shores lietuvių klubo gegužinės.

Kazio Ambrozaičio nuotraukos



Iš Lietuvos Vyčių veiklos

NAUJOSIOS ANGLIJOS APYGARDOS RUDENS SUVAŽIAVIMAS

2006 m. rugsėjo 17 d. Lietuvos Vyčių 27 kuopa, veikianti Norwood, Massachusetts, globojo Naujosios Anglijos apygardos rudeninį suvažiavimą. Sąskrydis vyko Šv. Petro bažnyčios patalpose, Pietų Bostone, kur reiškiasi 17 kuopa. Posėdyje dalyvavo 61 narys, atstovavęs 11 kuopų. Atidarymo šv. Mišias koncelebravo kun. S. Azaro, prelatas A. Contons, kun. Žukas ir kun. A. Janūnas. Po Mišių visi dalyviai susirinko posėdžiui.

Charles Trečiokas, 27 kuopos pirmininkas, sveikino atvykusius delegatus. Kun. Žukas sukalbėjo posėdžio atidarymo maldą. Apygardos pirmininkė Vivian Rodgers pristatė dienotvarkę, kuri buvo vienbalsiai priimta. Sophia Šakalys perskaitė ritualų komiteto pranešimą. Jim Rodgers pranešė, kad 11 jaunuolių buvo apdovanoti Sviklas Tamulevich stipendijomis. Tarp jų — Vilija Bizinkauskaitė, 1-os kuopos narė, buvo apdovanota Naujosios Anglijos stipendija. Vilija lankys Framingham valstybinį universitetą.

Kay Urban suorganizavo kelionę autobusu iš Hartford, Connecticut, į Washington, DC, dalyvauti 40-mečio jubiliejuje nuo Šiluvos Mergeles Marijos koplyčios dedikacijos Nacionalinėje bazilikoje šventovėje. Šventovėje vyks specialios Mišios sekmdienį, spalio 8 d. Lietuvos Vyčių organizacija užprašė šias Mišias.

Naujosios Anglijos apygarda paaukojo 2,500 dol. Šv. Kazimiero

kolegijai, Romoje, klierikų kambarių remontui. Taip pat buvo pranešta, kad 11 narių atstovavo Naujosios Anglijos apygardai praėjusiame suvažiavime, kuris vyko Lake Buena Vista, Florida.

Marytė Bizinkauskaitė, 1-os kuopos vardu iš Brockton, Massachusetts, pasiūlė globoti būsimą visuotinį narių seimą/suvažiavimą, kuris vyks 2007 m. rugpjūčio 1-5 d.

Naujosios Anglijos apygardos kultūrinis festivalis vyks Maironio parke š.m. spalio 15 d. Kitą pavasarinį suvažiavimą globos 141 kuopa, veikianti Bridgeport, Connecticut, o rudeninį suvažiavimą pasiūlė globoti 103 kuopa, veikianti Providence, Rhode Island.

Visi dalyviai padėkojo buvusiai pirmininkei Vivian Rodgers už ketverių metų kadenciją. Visi džiaugėsi jos atliktais darbais apygardai. Vyko rinkimai. Nauja Naujosios Anglijos apygardos pirmininke išrinkta June Grenier, vicepirmininke išrinkta Kay Urban — abi iš Hartford, Connecticut. Vivian Rodgers iš Worcester, Massachusetts, buvo išrinkta izdininke. Korespondencijos sekretorė yra Phyllis Gendreau. Ritualų komitetą sudaro Alice Gegeski, Marcia Rogers ir Sophia Šakalys. Apygardos spaudos ir informacijos atstovė yra Carol Trečiokas.

Carol Trečiokas

Parengė

Regina Juškaitė-Švobienė

NAUJI MOKSLO METAI

STASĖ VAIŠVILIENĖ

Jau rugpjūčio mėnesio pabaigoje prasideda raginimai lankyti mokyklą, kad nė vienas vaikas neliktų be mokslo. Čikagos meras bando visokias įvairoves, pats lankosi mokyklose. Dažnai klausia savęs, kodėl kai kurie vaikai taip nenoriai jas lanko? Iš įvairių apklausų aiškėja, kad dažnai vaikai bijo eiti į mokyklą, ten jaučiasi nesaugiai dėl įvairių priežasčių: įvairių rūšių šantažavimas (bullying), muštynės, o kartais ir šaudymai. Naujausias ir baisiausias šantažavimo būdas — siųsti grasi-nimus elektroniniu paštu. Gavėjas nežino, iš kur ta žinia. Vaikų nuotaiškai šie reiškiniai nepadedą.

O kaip reikalai Lietuvoje?

Kolegė atsiuntė kopiją iš žurnalo „Veidas“. 2006 metų birželio 1 d. Aurelijos Vernickaitės straipsnyje „Turtinė nelygybė labiausiai slepia vaikus“ iš pasikalbėjimų su vaikais išryškėja, kad vaikai šiandien skirstomi į dvi pagrindines grupes, kurių kriterijus yra mobilus telefonas ir drabužiai. Juo naujesnis telefonas ir madingesnė apranga, tuo labiau vaikas geriamas bendraamžių. Šiandien vaikai žino, kiek kuris klasės draugas atsineša pinigų, kur perkami jų rūbai, kiek jie kainuoja ir panašiai. Labiausiai nukentčia neturtin-gų tėvų vaikai, iš jų įvairiais būdais tyčiojamosi. Mergaitės skun-

džiasi, kad jas skriaudžia berniukai. Išvaizda, lėtas būdas taip pat suke-lias patyčias.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierės Rimantės Šalaševičiūtės nuomone, pusė ar net daugiau Lietuvos vaikų jaučia socialinę nelygybę ir skriaudą. Straipsnyje rašoma, kad ir mokytojai ne visus vaikus toleruoja vienodai.

Šiaulių universiteto profesorė Audronė Juodaitytė darė tyrimą rajono mokykloje, kur ilgai stebėjo trečiokus. Jau trečiokai labai aiškiai save priskiria socialiniams sluoks-niams ir priima to sluoksnio privilegijas. Pamačiusi vaiką spardant ir spjaudant sieną, ji paklaususi, kodėl jis taip darąs. Atsakymas — „Mano tėvai mokyklą remontuoja, todėl aš galiu spardyti ir spjaudyti, kiek tik noriu“. Sunku ir patikėti, kad žemiausiam socialiniam sluoksniui priklausantys vaikai neša elitinio sluoksnio vaikų kuprines namo, už tai gauna gal litą ir apspjaudymus.

„Drauge“ (2006.09.02) Giedrė Maksimaitytė rašo, kad 2005 metais mokyklų Lietuvoje nelankė 2,294 vaikai. Vytautas Visockas „Draugo“ (2006.09.09) straipsnyje „Kaip juos apsaugoti“ rašo apie rugsėjo pirmosios paauglių girtuokliavimą, kuris policijos ir medikų žiniomis kasmet blogėja.

Pedagogai mano, kad norint sugrąžinti vaikus į mokyklą, reikia dviejų dalykų: individualiai dirbti su kiekvienu vaiku ir paskirstyti atsakomybę. LKD pirmininkas Valen-

tinus Stundys, „Draugo“ (2006.09.06) straipsnyje „Švietimas Lietuvoje: reformos reforma“ rašo apie individualų mokymą. Jo nuomone, tam dar neparuošti mokytojai ir kitos sąlygos esą nepalankios.

Lietuvos Montessori asociacijos darbas yra Švietimo ministerijos pripažintas kaip tinkamas darbas su vaikais. Mes, vedusios Montessori kursų Lietuvoje, džiaugiamės ir didžiuojamės jų darbu ir pasisekimais, ypač, kad Montessori švietimo įstai-gos yra nemokamos, išskyrus kelias privačias. Tėvai Lietuvoje, kaip ir čia Amerikoje, vertina Montessori auklėjimo būdą.

Prisimenu, vienu laiku „Žibu-rėlį“, Lemont, IL, lankė pusė vaikų, kurių tėvai lankė Marquette Kriau-čeliūnų vardo vaikų namelius. Su dideliu įdomumu perskaitau Beverly Montessori mokyklos žiniaraščius, kuriuose karts nuo karto yra išspausdintos pavardės vaikų, lan-kiusių šią mokyklą vienu ar kitu metu. Tėvai skiria kreditus gerai prad-ziai dėl jų vaikų tolimesnio pasise-kimo moksle, mene, muzikoje, sporte.

Turbūt visi esam girdėję ar skaitę apie Google.com, kurios sa-vininkai, du jauni vyrai, draugai nuo kūdikystės, visus kreditus už savo sėkmę atiduoda Montessori auklėjimui.

2004 metais Barbara Walters ABC-TV special „The 10 most fasci-nating people of 2004“ kalbėjosi su „Google“ savininkais Larry Page ir Sergey Brin, įkūrusiais savo įmonę

1998 m. Dabar jų turtas siekia 14 milijardų dol. Paklausti, ar jų tėvai, kolegijų profesoriai, yra jų pasiseki-mo priežastis? Atsakymas: „Ne“, — Montessori mokykla juos išmokiusi dirbti savarankiškai, patiems pla-nuoti savo užsiėmimus, juos atlikti iki galo. Mokykloje turėjo galvoti pa-tys už save, turėjo laisvę siekti savo interesų.

Savo darbą jie matą kaip pa-šaukimą. Jie sako: „Mes jaučiame, kad duodame žmonėms informaciją greitai ir efektingai“.

Pastaruoju metu labai dažnai laikraščiuose skaitau apie juos ir jų verslą, kuris vedamas kitaip negu paprastai. Rašo, kad visi įsivaizduoja juos turtuoliais, važinėjančiais brangiausiais automobiliais, gyve-nančiais kone pilyse. Deja, vienas važinėja paprastu automobiliu, gy-vena nuomotame bute, dažnai va-žinėja „skate board“.

Visi prisipažįsta, kad kiekvie-nas vaikas yra skirtingas individas ir jo mokymosi stilius yra savitas, bet neatsižvelgiant į tai, visi vaikai sudedami į krūvą ir turi mokytis, tik klausydami mokytojos aiškinimų. Tad nenuostabu, kad daug vaikų turi problemų, nenori mokyklos lan-kyti, atsilieka ir kartais meta mo-kyklą tiek čia, tiek Lietuvoje.

Ateinančiais metais švėsime Montessori šimtmetį. Nuoširdžiai linkėčiau visiems mokytojams susi-pažinti su Montessori auklėjimu, pasklidusiu po visą pasaulį, ieškoti būdų pasiekti kiekvieną vaiką.

Vienas žymiausių senųjų, dar vieningos Bažnyčios amžių popiežių buvo Grigalius I (590—604), kurio dėka Romos Bažnyčia atsigavo ir išsi-plėtė po Europą. Grigalius mėgdavo save kukliai vadinti ne popiežium ar patriarchu, bet „Dievo tarnu tarnu“. Tai buvo tikrai krikščioniškos dva-sios žmogus, vertai užsitarnavęs Didžiojo vardo.

Atsiranda Popiežių valstybė

Nesutarimai Romoje prasidėjo netrukus po Grigaliaus I mirties, ir jau VIII amžiuje išsivystė į tikras mafijos stiliaus kovas dėl popiežiaus sosto. Senosios Romos įtakingos šeimos negalėjo sutarti, kas valdys, ką valdys, ir net kaip. Tuo tarpu į Europą po truputį pradėjo veržtis nauja tikyba, ir nauja galybė, islamas. Frankų karalius Pepin Trumpasis (714—768), pirmas garsios Karolingų dinastijos karalius, atsidėkodamas po-piežiui Stephan II už jo karūnavimą karaliumi, dalį Apeninų pusiasalio, užkariautų žemių pa-dovanojo popiežiui. Taip atsirado net žemiška ir pilna skandalų vadinamoji Popiežių valstybė, politinė institucija, išsilaikiusi net iki XIX am-žiaus vidurio. Valdant pasaulietinę valstybę, dau-gumai popiežių labiau rūpėjo žemiški, o ne išgany-mo reikalai.

Popiežius Nicholas I (858—867) ekskomuni-kavo Konstantinopolio patriarchą Photius, o tas jam tuo pačiu atsilygino. Po jo mirties Bažnyčia ir vėl įsmuko į mafijos tipo intrigas bei žudynes. Abi krikščioniškos Bažnyčios, Vakarų ir Rytų, nustojo tarp savęs bendrauti, nors visiškas skilimas įvyko tik 1054 metais.

Popiežius Leonas IX (1049—1054) pagaliau susirūpino tokia būkle, ir bandė atstatyti nusmu-kusį Bažnyčios autoritetą. Būdamas ir Popiežiaus valstybės valdovu, tuo pačiu ir (neprityrusiu) jos kariuomenės vadu, jis įsivėlė į nesėkmingus karus prieš normanus pietinėje Italijoje, kuri iki to laiko vis dar priklausė Bizantijai. Tai galutinai supyk-dė Bizantijos Bažnyčios patriarchą, ir jis jau for-maliai atsiskyrė nuo Romos Bažnyčios, nors abi pusės jau keli šimtmečiai neturėjo jokios bendros kalbos.

Taip atsirado dvi Bažnyčios, Rytų ir Vakarų, vėl vyko įvairios intrigos. Popiežiai organizavo nesėkmingus Kryžiaus karus, per kuriuos jie tikėjosi atgauti iš musulmonų kontrolės Šventąją

KODĖL NE VIENA KRIKŠČIONIŲ BENDRUOMENĖ? Žvilgsnis į reformaciją ALEKSAS VITKUS

Nr. 2

Žemė. Ypatingai tuo pasižymėjo popiežius Inno-cent III (1198—1216), ciniškai sau pasirinkęs „Nekaltojo“ vardą, kuris Kryžiaus karų dalyviams žadėjo visišką nuodėmių atleidimą (indulgenciją). Jo kariai, gavę tą atleidimą, žudė vyrus, moteris ir vaikus ir ne tik „netikėlius“ musulmonus, bet ir savo krikščioniškus Rytų Bažnyčios brolius. Ofi-cialiai jis kyšių neėmė, bet už savo patarnavimus reikalavo aukštų duoklių.

Popiežiai „nelaisvėje“

Daugelis popiežių rūpinosi tik žemiškais reikalais, todėl nereikia stebėtis, kad ilgainiui atsirado Bažnyčia nusivylusių žmonių, kurie ban-dė ieškoti teisingesnio kelio prie Dievo. Popiežiai juos vadino eretikais, įsteigė inkvizicijos teismus, kurie galėjo erezija įtariamuosius tardyti, kankinti ir net nubausti kartais ir labai nehumaniškai vykdoma mirties bausme.

Popiežiams vis daugiau įsivieliant į kovas su pasauliečiais karaliais, Bažnyčioje vėl prasidėjo ilgai trukusi netvarka. Kai popiežius Bonifacas VIII (1294—1303) pasiskelbė esąs aukščiausiuoju Bažnyčios ir pasaulietiniu valdovu, Prancūzijos karalius Pilypas IV jį suėmė, apkaltinęs piktžod-žiavimu, erezija, paleistuvyste ir net jo pirmtako žmogžudyte. Po to karalius suorganizavo naujo popiežiaus rinkimus, kuriuose buvo išrinktas jo bendrininkas Klemensas V (1304—1314). Visas popiežiaus dvaras buvo perkeltas iš Romos į Prancūzijos miestą Avignon, netoli Marseilles. Prasidėjo vadinamoji Babilono vergija, kuri tęsėsi net ištisus 70 metų, per kuriuos Prancūzijos karaliai kontroliavo visą pasaulietinę ir bažnytinę valdžią, tuo tarpu kai septyni iš eilės prancūzai popiežiai gyveno linksmą, nerūpestingą ir dažnai

gerokai nuodėmingą „nelaisvą“ gyvenimą, kuris visoje Europoje sukėlė nemažą pasipiktinimą.

Paskutinysis prancūzas popiežius Grigalius XI, vienas padoresnių Avignon gyvenusių ir lė-bavusių popiežių, inspiruotas kelių moterų šven-tųjų, pagaliau 1377.01.17 grįžo į Romą, kas, deja, sukėlė dar didesnę sąmyšį Bažnyčioje, sukėlusį didžiąją Bažnyčios schizmą — suskilimą, kai besi-varžant dėti aukščiausio Bažnyčios sosto, atsirado net trys popiežiai. Vienas Urbonas VI (1378—1389) Romoje, kitas — Klemensas VII (1378—1394), iškeliavęs atgal į Avignon, ir dar trečias, Aleksandras V iš Pizos (1409—1415).

Pirmieji Bažnyčios kritikai

Vienas pirmųjų, išdrįsęs viešai kritikuoti toki popiežių valdymą, buvo XIV amžiaus anglų teolo-gas John Wycliffe (1330—1384), kuris drąsiai puolė popiežystės instituciją, smerkė per didelį šventųjų garbinimą, prekiavimą atlaidais, mal-dininkų keliones ir nepakankamą kunigų intelek-tualinį bei moralinį pasirengimą savo pareigoms. Kad geriau prieitų prie paprastų žmonių, Wycliffe sakė pamokslus angliškai, ne lotyniškai ir keletą metų prieš savo mirtį net išvertė Šventąjį Raštą į anglų kalbą. Mirė 1384.12.31. Deja, praėjus 30 metų, jo „erezijos“ buvo peržiūrėtos Konstancos suvažiavimo metu, ir jis paskelbtas eretiku. Jo kūno palaikai buvo atkasti, sudeginti ir įmesti į upę.

Jo pamokslai ir pamokymai padarė ir kitą garsų „eretiką“, Jan Huss (1372?—1415). Jis gimė Bohemijos krašte (dabartinė Čekijos respublika) tapo kunigu, gynė Wycliffe doktrinas ir pamoksla-vo žmonėms vietine čekų kalba specialiai jam pas-tatytoje Bethlehem vardo koplyčioje. Joje Huss pakabino paveikslus, pabrėžiančią rodančius skirtumą tarp Kristaus ir tuometinių popiežių elgesio. Pvz., paveikslai rodė popiežių jojant ant arklio, o Kristų — einant basam ir dar pėsčiomis. Kitur Kristus plėvė savo mokinių kojas, tuo tarpu kai popiežiui buvo bučiuojamos jo kojos. Dar vie-nas paveikslas rodė Kristų žengiantį į Dangų, o popiežius, žinoma, — į tą kitą vietą. Beveik visas Huss gyvenimas prabėgo Bažnyčią valdant dviem, kartais net trimis, popiežiams, ir Huss tam prieš-i-nosi.

Bus daugiau.

Paminėjo profesinę šventę



Iškilminga policininkų rikiuotė.

Eltos nuotr.

Vilnius, spalio 2 d. (ELTA) — Prezidentas Valdas Adamkus, iškilmingame minėjime Šv. Angelų sargų — Policijos dienos proga kreipdamasis į policijos pareigūnus, padėkojo už uoliai atliekamus valstybės patikėtus darbus ir pažymėjo, kad šios šventės pavadinimas — Angelų sargų diena — įpareigoja policininkus skatinti žmonėms saugumo jausmą.

Prezidentas palinkėjo nuolat stiprinti policijos ryšį su visuomene ir bendromis pastangomis didinti žmonių pasitikėjimą teisės sauga.

Iškilmingame minėjime sostinės Katedros aikštėje V. Adamkus įteikė padėkas už gerą tarnybą devyniems policijos pareigūnams.

Profesinę šventę švenčiančiai šalies policijai vidaus reikalų ministras Raimondas Šukys linkėjo kuo didesnio Lietuvos žmonių pasitikėjimo.

„Policijos tikslas — stovėti įsta-

tymų sargyboje ir užtikrinti piliečių saugumą. Tikslas bus pasiektas, jei tiek didmiestyje, tiek atokioje sodyboje gyvenantis žmogus, paklaustas, kas jam leidžia jaustis saugiai, atsakys — policija. Tik tapusi patikima žmonių pagalbininke policija sulauks ir vertingos visuomenės paramos”, — pabrėžė ministras.

Policijos pareigūnams ministras pažadėjo, kiek tik leidžia jo kompetencija, spręsti visas policijos pareigūnams kylančias problemas. Daug vilčių ministras deda į baigiamą rengti Policijos sistemos plėtros programą.

Kalbėdamas šventės metu, R. Šukys padėkojo policijos pareigūnams ne tik Vidaus reikalų ministerijos, bet ir visų Lietuvos gyventojų, kurių gyvenimas dėl policininkų sąžiningos ir pasiaukojančios tarnybos tapo saugesnis, vardu.

Iš ambasados prisiteisė pinigų

Vilnius, spalio 2 d. (BNS) — Lietuvos užsienio reikalų ministerijos (URM) atstovų teigimu, Lietuva neprivalo mokėti Ispanijos teismo prielaidos kompensacijos.

Šalies žiniasklaida pranešė, kad buvusi ilgametė Lietuvos ambasados darbuotoja Alicia Dorrego iš buvusių darbavietų prisiteisė 40,000 eurų kompensaciją dėl neišmokėto atlyginimo ir neteisėto atleidimo iš darbo.

Ispanijos teismai mūsų šalies ambasadą paskelbė „in solvete”. Tai reiškia, jog Lietuvos ambasada yra nemoki.

Pasak URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamento viršininkės Violetos Gaižauskaitės, Lietuvos ambasadorius Ispanijos Karalystėje Mečys Laurinkus, nesileido į teisinius ginčus dėl kompensacijos buvusiai ambasados darbuotojai, nes vadovavosi ir vykdė URM nuostatą, atitinkančią Vienos konvenciją.

„Lietuvos ambasada yra Lietu-

vos valstybės atstovybė, todėl Madrido teismo veiksmai prieš Lietuvos ambasadą traktuotini kaip bylos iškilimas prieš Lietuvą”, — Lietuvos radijui teigė V. Gaižauskaitė.

Pasak jos, Ispanijos teismas prieš pradėdamas procesą turėjo kreiptis dėl Lietuvos imuniteto atsisakymo byloje. Tačiau to nepadarė.

Tokio pobūdžio byloje paprastai vadovaujama tarptautinės teisės nuostata, kad suvereni valstybė neprivalo paklusti kitos valstybės teisėtavariai.

Dėl visuotinai pripažinto valstybės turto imuniteto nuo kitos valstybės jurisdikcijos Madrido teismo sprendimas neįpareigoja Lietuvos mokėti kompensaciją atleistai ambasados darbuotojai.

Dėl šių ir kitų teisinių priežasčių Madrido teismo sprendimas negali būti vykdomas Lietuvoje, nes ji šiuo metu neturi jokio teisinio pagrindo mokėti teismo priteistą sumą.

SPORTAS

* Lietuvos krepšinio lygos (LKL) vicečempionas Kauno „Žalgiris“ pasirašė dviejų mėnesių kontraktą, numatant galimybę jį pratęsti, su vienu geriausių Naujosios Zelandijos rinktinės žaidėjų Kirk Penney. Atakuojančio gynėjo pozicijoje galintis žaisti krepšininkas turėtų pakeisti traumą gavusį ir apie šešias savaites rungtyniauti negalėsiantį brazilą Marcelo Machado Marcelinho.

* Sekmadienį Kauno mariose baigėsi keturias dienas trukusi didžiausia tarptautinė sportinė buriavimo regata Lietuvoje

„Rudens vėjas 2006”. Šešiolikų kartą vykusioje regatoje mūsų šalies sportininkai dėl pergalės kovojo ir prizines vietas dalijosi su į regatą atvykusiais sportininkais iš Latvijos, Estijos ir Baltarusijos. Olimpiniame vyrų jachtų klasėje „Laser Standard” nugalėjo estas Kaarel Kruusmagi.

* Šiauliuose baigėsi Europos merginų futbolo čempionato pirmojo kvalifikacinio etapo 5 grupės turnyras, kuriame Lietuvos rinktinė pralaimėjo visus tris susitikimus. Sekmadienį dvikovoje dėl trečios vietos grupėje lietuvės 0:3 pralaimėjo bendraamžėms iš Kroatijos.

Kratosi sąsają su radikalais

Vilnius, spalio 2 d. (BNS) — Tėvynės sąjunga (TS, konservatoriai) kratosi sąsają su patriotais radikalais, kaip spėjama, prisidėjusiais prie Valstybės saugumo departamento (VSD) pareigūno Juro Abromavičiaus žūties.

„Kai kam eilinį kartą atsirado noro pasinaudojant tragedija nupiešti konservatorius kaip teroristus ar teroristų globėjus. TS neturi nieko bendra su tokiomis provokacijomis ar tokiais nusikaltimais ir pastangos įrodyti priešingus dalykus yra bergždžios”, — sakė TS vadovas A. Kubilius.

Apie tariamas konservatorių sąsajas su radikalais patriotais, kurie žiniasklaidoje siejami su tilto per Bražuolės upelį susprogdinimu, paklaustas savanorių maištu, VSD pareigūno žūtimi, pradėta svarstyti, kai Generalinė prokuratūra paskelbė išsiaiškinusi J. Abromavičiaus žūties kaltininką. Ikiteisminio tyrimo metu nustatyta, kad sprogstamąjį įtaisą pagamino ir po J. Abromavičiaus automobilio pritvirtino asmuo, kuris vėliau atsitiktinai susisprogdino.

Prokuratūrai paskelbus tokią informaciją, žiniasklaidoje pasirodė versijos, jog J. Abromavičius nužudytas, nes išaiškėjo Bražuolės tilto susprogdinimo iniciatorius — tai esą buvę radikalai patriotai, tarp kurių neva minimas ir šiuo metu neteisėta prekyba ginklais įtariamas buvęs parlamentaras Algirdas Petrusevičius.

A. Petrusevičius į Seimą buvo išrinktas daugiamandatėje apygardoje pagal konservatorių rinkimų sąrašą.

Prokurorams paskelbus, jog nutatytas J. Abromavičiaus žudikas — pats žuvęs, o apkaltinti kitiem įtariamiesiems šioje byloje nepakaks įkalčių, Seime pasigirdo siūlymai sudaryti laikinąją tyrimo komisiją. Seime tokia laikinoji komisija, tyrusi saugumo pareigūno žūtį, dirbo 1997 metais, jai tuo metu vadovavo konservatorius Sigitas Kaktys.

TS vadovas A. Kubilius sakė, jog konservatoriai neprieštarautų tokios komisijos sudarymui.

Kauno apygardos teismas pirmadienį paviešino įrodymus buvusio Seimo nario, lietuviško šaunamąjo ginklo kūrėjo Algirdo Petrusevičiaus baudžiamojo byloje dėl neteisėto disponavimo šaunamaisiais ginklais.

69 metų A. Petrusevičius teisiamas su dar dviem kauniečiais — 43-ųjų Vygidu Dudučiu ir 73-ųjų Jonu Miškinu.

Teismas pirmadienį apklausė vieną liudytoją, prokurorą, kaltinamųjų gynėjus bei pagarsino ištirtus įrodymus. Pirmajame teismo posėdyje, rugsėjo 12 dieną, buvo apklausti kaltinamieji ir liudytojas.

Šioje byloje teismas paskelbė pertrauką iki lapkričio 9 dienos.

Per kratas pas kaltinamuosius buvo paimta daugiau nei 600 įvairaus kalibro šovinių, beveik 2 kilogramai įvairių sprogstamųjų medžiagų, beveik 20 įvairių šaunamųjų ginklų.

Ekonomistai apie globalinį atšilimą

Atkelta iš 1 psl.

temperatūrai pakilus 2 laipsniais Celsijaus.

Jis taip pat priminė, kad į savo skaičiavimus neįtraukė tokių veiksmų, kaip gyvūnijų rūšių nykimas ar poveikis žmonių sveikatai.

Panašios nuomonės laikosi Airijos Ekonominių ir socialinių tyrimų instituto vyresnysis mokslininkas Richard Tol.

„Mano žalos skaičiavimai slepia kai kuriuos dalykus, dėl kurių atskiri žmonės gali labai nuliūsti, — teigia jis. — Žvelgiant iš ekonominės perspektyvos, mažos salose esančios valstybės galinčios būti užlietos yra pernelyg smulkios, ir žmonės iš jų traukiasi”.

Trečia mokslininkų grupė įtariai vertina tiek kainos, tiek žalos skai-

čiavimus, nes jie gali neaprepti visų pokyčių.

„Aš bijau, kad egzistuojanti žala mažai susijusi su tuo, ką iš tikro matome, — pasakoja Massachusetts technologijų instituto mokslininkas John Reilly. — Jie iš tikrųjų neįvertina didelių ekologinių pokyčių, kurie tikriausiai įvyks”.

Ypač didelį nerimą kelia klimato kaitos sukeltos katastrofos, dėl kurių gali kilti konfliktų, humanitarinių krizių, pandemijų ar gali būti užlietos atskiros valstybės.

J. Reilly skaičiuoja, kad norint balansuoti ties 3 laipsnių pakilimo riba prireiktų apie 2 proc. pasaulinio BVP 2100-aisiais. Tačiau norint likti ties 2 laipsniais, reiktų nuo 8 iki 10 proc. BVP.

Vilnius — pigiausia ES sostinė

Atkelta iš 1 psl.

Švedijos sostinės Stokholmo gyventojai turi dirbti lygiai tiek pat laiko kaip ir vilniečiai, kad gautų pinigų pakaktų nusipirkti kilogramą duonos savo mieste.

Tačiau tai dar nereikia, kad atlyginimai Lietuvoje tokie pat kaip ir Švedijoje ar didesni nei Italijoje. Lietuvoje atlyginimai yra kelis kartus mažesni, tačiau ir maisto produktų kainos — vienos mažiausių Europoje.

Vilniečiai kilogramui duonos užsidirba palyginti greitai — vidutiniškai per 18 minučių. UBS apskaičiuotas vidurkis — 22 minutės. Kad užsidirbtų pinigų kitiems produktams, Lietuvos sostinės gyventojai darbe turi praleisti daugiau laiko už vidurkį.

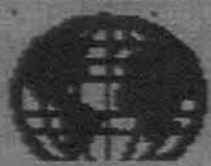
UBS kainų bei atlyginimų tyrimą skelbia kas treji metai. 2003 metų tyrimo duomenimis, Vilniaus gyventojai pinigų kilogramui duonos uždirbdavo per 25 minutes — 7 minu-

tėmis ilgiau nei šiemet.

Greičiausiai duonos užsidirba Londono gyventojai — tam pakanka vos 5 minučių. Dubline reikia dirbti 7, Frankfurte — 9, Amsterdame ir Atėnuose — po 10 minučių. Rygos bei Talino gyventojai darbe turi praleisti bent 24 minutes, kad pinigų pakaktų duonai.

Lietuva vis dar gali pasigirti mažiausiomis maisto produktų kainomis, tačiau patiekalai aukštesnio lygio restoranuose nėra pigiausi. Per trejus metus restoranų patiekalų kainos Vilniuje išaugo beveik dukart — vakarienė vienam asmeniui gerame restorane kainuoja 28 JAV dolerius (76 litus).

Pigiausios vakarienių galima Amsterdamo — už 26 dolerius, Bukarešto (19), Sofijoje (14). Kur kas didesnė sąskaita būtų Londono restorane — čia už vakarienę tektų sumokėti vidutiniškai 64 dolerius (174 litus).



Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Nobelio medicinos premiją laimėjo du JAV mokslininkai

Stokholmas, spalio 2 d. (AFP/BNS) — Amerikiečiai Andrew Fire ir Craig Mello laimėjo 2006 metų Nobelio medicinos premiją už jų novatoriškus tyrimus molekulinės biologijos ir genetinės informacijos srityje.

Jie atrado fundamentalių ribonukleino rūgšties mechanizmą, kuris kontroliuoja genetinės informacijos srautą, sakoma Nobelio premiją skiriančio komiteto pranešime.

Jų atradimas, pavadintas RNR interferencija, yra svarbus siekiant apsaugoti nuo virusų ir nutiesia kelią naujoms terapijoms, galinčioms padėti išsigydyti nuo itin sunkių ligų. Apie savo atradimą mokslininkai paskelbė 1998 metais.

1959 metais gimęs A. Fire yra Stanford universiteto Medicinos fakulteto profesorius, o C. Mello, gimęs 1960-aisiais, — Massachusetts Medicinos universiteto molekulinės fizikos profesorius.

Pernai Nobelio medicinos premija atiteko australams Barry J. Marshall ir Robin Warren, tyrinėjusiems gastritą ir opaligę sukeliančias bakterijas.

Be aukso medalio, kuris bus įteiktas premijos laureatams, mokslininkai taip pat pasidalys 10 mln. Švedijos kronų (3.7 mln. litų) pinigine suma.

Medicinos premija prasideda prestižinių Nobelio apdovanojimų dalybos.

EUROPA

LONDONAS

Didžiosios Britanijos laikraštis „The Times“ savaitgalį paskelbė savo tinklalapyje 2001 metų rugsėjo 11-osios teroro aktų rengimo vaizdo įrašų penkias ištraukas. Įrašai, nufilmuoti mėgėjiška kamera, datuoti 2000 metų sausio 8 ir 18 diena. „The Times“ nepraneša, kaip į jos rankas pateko įrašai, tik pabrėžia, kad juos gavo iš patikrintų šaltinių. Įrašai įrašyti, laikraščio duomenimis, „al Qaeda“ stovykloje netoli Kandaharo Afganistane. Dviejose vaizdo įrašų ištraukose teroristinės organizacijos vadovas Osama bin Laden sako kalbą „al Qaeda“ nariams ir jų šeimoms. Tarp esančiųjų nemažai vaikų.

* * *

Sekmadienį parodytoje Didžiosios Britanijos dokumentinėje laidoje buvo tvirtinama, kad popiežius Benediktas XVI buvo įsivėlęs į sistemingas pastangas nuslėpti katalikų kunigams iškeltus kaltinimus vaikų tvirkiniu. Prieš tapdamas Katalikų Bažnyčios vadovu, tuometinis kardinolas Joseph Ratzinger mėgino įgyvendinti ortodoksines bažnytines nuostatas, iskaitant „slaptą Vatikano dekretą, kuriuo buvo siekiama nuslėpti kaltininkus ir nutildyti prievartos aukas“, teigė laida „Panorama“.

BUDAPEŠTAS

Vengrijos ministras pirmininkas Ferencas Gyurcsany šią savaitę paprašys parlamento balsuoti dėl pasitikėjimo jo vyriausybe, taip užbėgdamas už akių griežtai šalies prezidento kritikai ir veikiausiai užsitikrindamas galimybę likti poste. Prieš dvi savaites į viešumą patekus garso įrašui, kuriame F. Gyurcsany prisipažįsta melavęs dėl ekonomikos būklės, kad laimėtų balandžio mėnesio rinkimus, sukėlė įnirtingus protestus ir privertė prezidentą Laszlo Solyomą paraginti parlamentą priimti sprendimą dėl premjero mandato.

VARŠUVA

Pietvakarių Lenkijos Rybniko

mieste policija sulaikė nepilnamečių gaują, kuri keletą mėnesių buvo tapusi miesto rykšte. Pasak dienraščio, šeši nepilnamečiai, kurių amžius siekia nuo 14 iki 16 metų, vagiliavo parduotuvėse ir apiplėšinėjo butus. Kaip įtaria policija, iš viso jie galėjo įvykdyti apie 70 nusikaltimų. Gaujai vadovavo 16 metų paauglys ir jo brolis. Su kitais gaujos nariais jie elgėsi labai žiauriai — už mažiausią nepaklusimą mušė, vertė naudoti kvaistus. Visi gaujos nariai kilę iš pasiturinčių šeimų.

* * *

Vakarų Europos užsakyimų užverstos Lenkijos siuvimo įmonės neranda pakankamai darbo jėgos ir planuoja samdyti siuvėjas iš Ukrainos ir Baltarusijos. Lenkija stokoja daugiau kaip dešimties tūkstančių siuvėjų, rodo Lenkijos drabužių ir audinių gamintojų — privačių darbdavių sąjungos skaičiavimai. „Lenkijos įmonės tapo Europos siuvykla“, — teigia Lenkijos aprangos ir tekstilės rūmų atstovė Hanna Gajos. Lenkijos drabužiai eksportuojami į Vokietiją, Prancūziją, Italiją ir Skandinavijos šalis.

JAV

WASHINGTON, DC

Iranas nepasakė nieko, kas galėtų suteikti vilčių, kad jis planuoja nutraukti urano sodrinimą, pirmadienį pareiškė JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice. Kelionės į Artimuosius Rytus metu kalbėdama su žurnalistais, C. Rice teigė, kad penkių nuolatinių Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narių užsienio reikalų ministrai vėliau šią savaitę susitiks aptarti Irano branduolinės programos klausimo.

NEW YORK

Venesuela ir Nigerija nuo spalio 1 dienos savo noru sumažino naftos gavybą — iš viso 170,000 barelių per dieną, paskelbė Naftą eksportuojančių valstybių organizacija (OPEC). Iranas netrukus pareiškė manąs, kad naftos kainos pasaulio rinkose yra pernelyg mažos, ir Tehran yra pasirengęs paremti bet kokius OPEC veiksmus, kurie padėtų padidinti kainas. Iranas, išgaunantis 4 mln. barelių per dieną, neužsiminė, ar ketina pakoreguoti savo gavybos lygį.

„PepsiCo“ — didžiausia moters vadovaujama įmonė

New York, spalio 2 d. („Bloomberg“/„Interfax“/BNS) — Gaiviųjų gėrimų milžinė „PepsiCo“, kurios generalinio direktoriaus pareigas nuo spalio 1 dienos eina Indra Nooyi, tapo didžiausia pagal kapitalizaciją moters vadovaujama JAV įmone.

„PepsiCo“ rinkos vertė siekia 107 mlrd. JAV dolerių.

Šiuo metu didžiausių 500 JAV korporacijų vadovų sąrašą yra dešimt moterų, tuo tarpu dar 1994 metais didžiausioms JAV įmonėms vadovavo tik vyrai.

Pagal metinius pardavimus „PepsiCo“ lenkia dvi moterų vado-

vaujamos JAV įmonės — „Archer-Daniels-Midland“ ir „Kraft Foods“.

Indijoje gimusi 50 metų I. Nooyi dirba įmonėje 12 metų ir prieš pasikyrimą ėjo finansų direktoriaus pareigas.

Ankstesnis „PepsiCo“ generalinis direktorius Steve Reinemund pasitraukė iš pareigų, tačiau iki 2007 metų gegužės dar eis valdybos pirminko pareigas.

Jis „PepsiCo“ dirba daugiau kaip 22 metus ir, jam vadovaujant, įmonė pernai aplenkė pagal kapitalizaciją pagrindinę savo konkurentę „Coca-Cola“.

V. Putinas: Gruzija mėgina išprovokuoti Rusiją

Atkelta iš 1 psl.

Dar labiau paaštrindamas žodžių karą su Tbilisiu, jis pagiežingai pareiškė, kad Gruzija tęsia Josifo Stalino laikų NKVD komisaro Lavrentiaus Berijos politiką. Gruzinių kilmės L. Berija, kuris NKVD vadovavo nuo 1938 iki 1953 metų, buvo vienas sadiščiakiausių stalinistinio režimo represinio aparato veikėjų.

„Yra, regis, jėgų, kurios tiesiog specializuojasi kurti vis naujas krizes, manydamos, kad tai atitrauks dėmesį nuo senų problemų. Galbūt tai gali turėti tokį trumpalaikį efektą. Bet jau tikrai visiškai nepadės spręsti senų ir pakankamai rimtų krizių pasaulyje“.

Anksčiau Tbilisis apkaltino V. Putiną slapta susitikus su Gruzijos nepripažintų separatistinių regionų vadovais.

„Rusijos prezidentas atvirai pademonstravo paramą separatistams“, — sakė Gruzijos užsienio reikalų ministras Gela Bežuašvilis, pasak kurio, V. Putinas Juodosios jūros Sočio kurorte šeštadienį susitiko su Abchazijos ir Pietų Osetijos vadovais. Abu šie regionai atsiskyrė nuo Gruzijos dešimtojo dešimtmečio pradžioje.

Sočyje vykusiame forume investicijų klausimais, kuriam dalyvavo V. Putinas, užsienio svečių sąrašą buvo ir Abchazijos prezidentas Sergejus Bagapšas bei Pietų Osetijos vadovas Eduardas Kokoity.

Kremliaus atstovas spaudai sakė

negalintis „nei patvirtinti, nei paneigti informacijos“, kad toks susitikimas įvyko.

Gruzijos vidaus reikalų ministerija praėjusį ketvirtadienį apkaltino šnipinėjimu keturis Rusijos karininkus ir kelis Gruzijos piliečius. Suimtiesiems, kuriuos teismas leido laikyti tardymo izoliatoriuje du mėnesius, gresia laisvės atėmimo bausmė nuo penkerių iki dešimties metų.

Rusija į tai sureagavo labai griežtai: atšaukė ambasadorių, evakavo diplomatų ir kariškių šeimas, paragino šalies piliečius susilaikyti nuo kelionių Gruziją ir pareikalavo apsvarstyti susidariusią padėtį Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Taryboje.

Savo ruožtu M. Saakašvilis pareikalavo gerbti jo valstybę, o Rusijos sprendimą evakuoti savo piliečius iš Gruzijos pavadino „isterija“ ir „propagandiniu žingsniu“.

Rusijos transporto ministerija pirmadienį pranešė, kad Maskva sustabdo aviacijos, automobilių, jūros ir geležinkelių susisiekimą su Gruzija.

Be to, Rusijos informacijos technologijų ir ryšių ministerija pranešė, kad Rusija taip pat sustabdo pašto gabenimą į Gruziją.

Tai įvyko praėjus kelioms valandoms po to, kai Gruzija pareiškė ketinanti keturis šnipinėjimu kaltinamus Rusijos karininkus perduoti ne Rusijai, bet Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos (ESBO) atstovams.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export	Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Small Packages	Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363



Mūsų daržai darželiai Paruošia Žalanykštis

KAS GI TAS ŠALTALANKIS?

Viena skaitytoja iš Vermont valstijos atsiuntė klausimą apie šaltalankius: ar jų yra Amerikoje, kaip vadinasi angliškai, kur būtų galima gauti?

Kaip ir daugeliu atvejų, iš Lietuvos atvykę žmonės visgi negali palikti senų įpročių, pamėgtų augalų, maisto, muzikos. Nors dažnas tvirtina, kad nenori praeities prisiminti, bet — štai ir išlenda yla iš maišo. Ypač, kai kalbama apie augalus. Juk antrabangiai, atvykę į Ameriką po II pasaulinio karo, lengvai atpažindavo lietuvių namus iš darželio palangėse, su rūtomis, jurginiais ir kitais „lietuviškais“ augalais. Panašiai yra ir dabar, nes Žalanykštis gauna daug klausimų, kaip tas ar kitas augalas angliškai vadinasi, ar galėtų augti būtent šioje Atlanto pusėje, nes Lietuvoje mama (arba pats klausėjas) tokias gėles augindavo.

Su šaltalankiu, prisipažinsiu, turėjau šiek tiek bėdos, kol pagaliau suradau ir galėjau atsakyti į klausimą. Lietuvišką šio krūmelio aprašymą persispausdinsime iš „Klaipėdos“ laikraščio — atrodo, kad tame straipsnelyje viskas pasakyta, ką verta apie šaltalankį žinoti.

Beje, Amerikoje šie augalai — ir jų uogos — nėra populiariūs, tad, norint įsigyti šaltalankių, reikės gerai paieškoti. Šiuo atveju geriausiai pasitarnaus internetas, tad šiūlau juo pasinaudoti.

Angliškai šaltalankis vadinasi „Sea buckthorn“, lotyniškai — *Hippophae rhamnoides*. Priklauso *Elaeagnaceae* šeimai.



Šaltalankis — „asmenybė“ tarp vaiskrūmių

Mėgsta romantiką

Įvairiose knygose ir žinyuose prie šaltalankio pavadinimo dar pridėdamos žodelis „dygliuotasis“. Jo dygliai ilgi ir aštrūs kaip durtuvai. Bet jis vis tiek yra žavus. Pavasarį žydėdamas, o iki vėlyvo rudens oranžinėmis uogų burbulėmis puošia ir mūsų Mėlnragės pajūrį.

Jei akyliau žiūrėjote, pastebėjote ir dalį nežydingių šaltalankio krūmų. Taip turi būti. Šaltalankis yra vyriškos ir moteriškos giminės. Žydi ir vaisius duoda moteriškieji krūmai. Tačiau jei netoliese nėra bent vieno kito vyriškojo krūmo, ir „moteriškės“ skursta, mažai žydi, menkai teduoda vaisių, greičiau ima džiūti. Taigi jėgų ir žydėjimo džiaugsmo teikianti „platoniškoji meilė“ egzistuoja ir tarp augalų.

Šaltalankiai — orūs augalai, nesibiūliuoja su kitais krūmais ar medžiais. Ten, kur jie užėmė pozicijas, joks kitas medis ar krūmas „kojos neįkels“. Tačiau jie svetimos vietos neužima, apsigyvena ten, kur tarsi niekas kitas ir neaugtų. Kartais specialiai sodinami yrančioms atkalnėms sutvirtinti. Išleidžia šaknis iki 10 metrų ilgio, pasiima maisto iš pačių skurdžiausių vietų, užaugina bene vertingiausius mūsų aplinkos vaisius. Šaltalankiai — romantikai, nes ir patys pasirenka romantiškas vietas — auga pajūriuose, paežerėse, upių atskardžiuose, kalvų atšlaitėse.

Vietoje grietinės

Šaltalankių uogos nebijo šalnų ir nedidelio šalčio, nes yra riebios tikrąja to žodžio prasme. Šaltalankių uogose ir dar daugiau jų kauliukuose yra aliejaus, kurio vaistinės savybės žmonės labai vertina.

Nėra kito tokio augalo mūsų kraštuose, kurio uogos būtų tokios aromatingos, turtingos vitaminų, riebalų, karotino. Atrodo, kad neverta net kalbėti apie šaltalankio naudingumą, nes tą seniai visi žino!

Galima tik priminti, kad, šaltalankių uogas naudodami maistui, niekada nieko nepagadinsite. Sibiro moterys gardžią žuvį patiekdavo su šaltalankių padažu. Panašiai kaip mes naudojame grietinę, ten vietoj jos imamos riebios šaltalankių sultys.

Iš uogų verdamos uogienės, jos naudojamos džemui, želė, marmeladui, užpilams, trauktinėms ruošti ir įvairiems kitokiems gėrimams aromatizuoti ir pagardinti. Pakanka turėti kelis butelius šaltalankio sulčių, ir namai bus aprūpinti puikiu vitaminų ir įvairių naudingų medžiagų šaltiniu. Tiesiog būtina šiuo metu turėti natūralių vitaminų, nes priversti esame maitintis visiškai nuskurdintu „pramoniniu“ maistu.

Slopina uždegimus

Šaltalankio sultys yra ir geros skrandžio tvarkdarės. (Žinoma, jei rūgštingumas nėra padidėjęs.) Porą savaičių pasivaikšinus saldžia šaltalankio sulčių tyre, skrandžiui tiesiog sugražinama jaunystė.

Dar naudingesnis yra šaltalankių uogų aliejus. Jis slopina uždegimus, gydo nedideles burnos opas, o kartais ir skrandžio opaligę. Gerti po šaukštelį prieš valgį tris savaites. Šaltalankio gydomųjų savybių „neatmeta“ ir kepenys. Tinka praguloms gydyti, nuo slogos pažeistoms šnervėms patepti. Jis rekomenduojamas net akių ligų profilaktikai.

Tačiau šio aliejaus negalima vartoti nesaikingai. O sergant kai kuriais kasos ir tulžies pūslės ligomis,

šaltalankis gali net pakenkti. Visada ne pro šalį pasitarti su gydytoju, nes liaudiškos priemonės yra tik „slaugės“, bet ne „gydytojos“.

Pasigaminkime aliejaus

Kaip patiems pasidaryti šaltalankio aliejaus? Darbas nesudėtingas, tačiau negreitas.

Kai iš šaltalankio uogų išsunkiamės sultys (supilstytos į butelius jos puikiai laikosi šaldytuve), lieka išspaudos. Iš jų ir daromas aliejaus. Išspaudas plonai paskleisti ir gerai išdžiovinti. Paskui sumalti, užpilti geru rafinuotu aliejumi. Stiklinei

malutų išspaudų reikia dviejų stiklinių aliejaus. Laikyti tris savaites tamsoje kambario temperatūroje, retkarčiais supurtyti. Paskui aliejų nukošti, supilstyti į tamsius švairius iškaitintus buteliukus, užsukti ir toliau laikyti tamsoje.

Kad būtų daugiau veikliųjų medžiagų, nukoštą aliejų galima pilti ant naujo išspaudų ruošinio, vėl laikyti tris savaites, vėl nukošti antrą ar net trečią kartą. Išdžiovinti šaltalankių kauliukai gali laukti kad ir kelis mėnesius.

Janina Zvonkuvienė
„Klaipėda“

Gėlių ir žmonių poreikiai panašūs

Kambarinių gėlių negalima statyti bet kur. Dažna namų šeimininkė neatsispiria norui „kolekcionuoti“ kambarinius augalus. Tačiau derėtų nepamiršti, kad gėlės, kaip ir žmonės, turi savų poreikių.

Kvėpuoja kartu

Kambarinės gėlės reikalingos kurti jaukią, šiltą atmosferą, tačiau persistengti nederėtų.

Klaipėdos universiteto Botanikos sodo vyresnioji mokslo darbuotoja Rita Nekrošienė patarė prieš perkant gėlę iš karto nuspręsti, kokiame kambaryje ji stovės.

Miegamuosiuose ir vaikų kambariuose reikėtų visai atsisakyti gėlių arba nuolat laikyti pravertą langą. Šiuose kambariuose ypač negalima laikyti žydingų augalų, tokių kaip bugenvilija, vaškuolė, pasiflora.

Aitrūs kvapai gali paveikti žmogaus savijautą, sukelti galvos skausmą.

„Gėlės kvėpuoja tuo pačiu oru, o miegas 'prikvėpuotame' kambaryje tikrai nebus labai saldus“, — aiškino R. Nekrošienė.

Turi derėti

R. Nekrošienės nuomone, išdėliojant namie augalus reikėtų pasitarti ne tik su dizaineriu, bet ir su biologu. Būtina išsiaiškinti kiekvienos gėlės poveikį organizmui, nes kai kurie augalai ypač linkę kelti alergines reakcijas.

Viena tokių gėlių yra karpazolė (angl. „Crown-of-thorns“. Žal.). R. Nekrošienė patarė laikyti karpazolę atokesnėje vietoje, kad nekiltų noras ją čiupinėti.

Be viso to, reikėtų nepamiršti, kad augalai yra interjero dalis ir viskas tarpusavyje turi derėti. Anot R. Nekrošienės, sendinto stiliaus kambariuose tikrai netiks gėlės plikais kamienais ir standžiais lapais.

Paparčiai — valytojai

Teorija, kad kaktusai sugeria jonizuojančius spindulius, yra dar nepatvirtinta. Todėl specialistai nedrįsta vienareikšmiškai teigti, kad šalia televizoriaus ar kompiuterio laikomi kaktusai duos naudos.

Tokias pat savybes kai kurie

biologai priskiria ir paparčiui (angl. „fern“ Žal.), tačiau jis taip pat yra diskusijų objektas.

R. Nekrošienė aiškino, kad papartį reikėtų sodinti į užterštą gruntą, nes jis yra puikus žemės valytojas. Į gruntą, kuriame augo papartis, persodintos gėlės turėtų neabejotinai suveikti.

„Yra dar ir tokia teorija, kad paparčiai neutralizuoja pavojingąjį arseną, todėl ši gėlė namuose tikrai nekenkia“, — tvirtino Botanikos sodo vyresnioji mokslo darbuotoja.

Reikia taikytis

Pastatę gėlę viename ar kitame kambaryje galime padėti ne tik sau, bet ir pačiam augalui. Augalai vonios kambaryje suteikia gyvumo, o tokios gėlės kaip smidras, papartis, gebėnė mėgsta drėgmę, todėl vonios kambario jos jausis kur kas geriau nei bet kokioje kitoje patalpoje. Kai kurie augalai virtuvėje jaučia gamtinių dujų kvapą, todėl čia nereikėtų auginti jautrių gėlių.

Virtuvėje gali augti begonijos, sprigės (angl. „impatience“ — jos Amerikoje laikomos vasarinėmis darželio gėlėmis. Žal.), pelargonijos (angl. „geraniums“, nors Amerikoje retai kas jas ant palangės augina. Žal.), įvairios svogūninės gėlės.

Pasak R. Nekrošienės, bet kokia gėlė ir žmogus jausis geriau, jeigu aplinkui bus pakankamai erdvės ir oro.

Laima Valentaitė
„Klaipėda“

SKELBIMAS

IŠNUOMOJA

Prie 66 St. ir Kedzie Ave.
išnuomojamas 1 mieg. gražus
apšildomas „apartment“
su nauja virtuvės įranga.
Tel. 708-275-2070

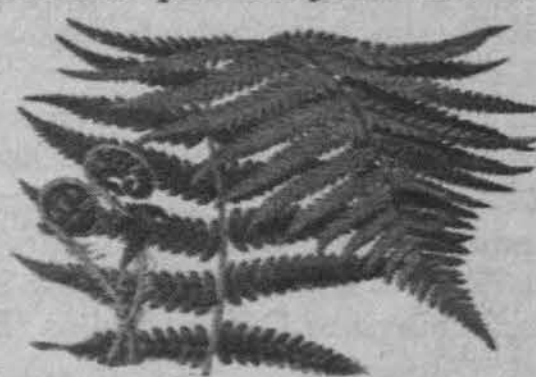
PASLAUGOS



STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654



DIEVAS NAUJŲ „TARBŲ“ NEGAMINA

EUGENIJA BARŠKĖTIENĖ

Telefono skambutis. Liūdas pakelia ragelį. Jo įtempto veido bruožas rodo nepasitenkinimą.

— Bet aš negaliu visą laiką skolinti, brolau. Pas mane ne bankas.

Ir vėl klausosi. Pagaliau taria:

— Gerai, bet tai tegul bus paskutinis kartas.

Žmona žvilgsniu paklausė. Liūdas paaiškino, kad Rimas vėl prašo pinigų, kurie reikalingi nupirkti žmonai vaistų. Ji serga vėžiu ir tik vaistų pagalba dar laikosi.

Taip kartojo keletą kartų. Liūdas nusprendė pasikalbėti su motina ir jos paprašyti, kad paaiškintų Rimui, jog jis turi savo planų ir negali skolinti pinigų. Kada gi jis juos atiduos?

Netrukus pasikvietė motiną pietų. Pats nuvažiavo jos parsivežti. Norėjosi pademonstruoti neseniai pirktą automobilį. O jis buvo nuostabus! Pamanykit — vairą gali pasukti vienu pirštu! Be to, durys automatiškai užsirakina, tik paspaudus mygtuką prie lango. O kas svarbiausia — karštą dieną išijungi vėsintuvą ir nereikia atidaryti langų, kad vėjas veltų plaukus.

Motina iškvietimu buvo patenkinta. Džiaugėsi, kad abu turi darbų, vaikaičiai lanko lietuvių kalbos klase, šoka tautinius šokių, o berniukas net ir krepšinį žaidžia.

Vežant motiną namo, Liūdas nusiskundė Rimui, kuris neretai prašo paskolinti pinigų. Ar jis kaltas, kad Rimo žmona serga?

Motina giliai atsiduso. Jos veidu perbėgo skausmo šešelis. Ji tarė:

— Sūnau, mano tėvas sakydavo — kalėjimo ir „tarbos“ neatsizadėk. Kaljimo mes išvengėme, bet „tarbos“ — ne. Kai dvi šeimos su vienu arkliuku ir nedideliu vežimuku staigiai buvom evakuoti, nedaug ką suspėjome pasiimti. Kai baigėsi maistas, teko eiti per kiemus ir prašinėti. Kai kur tik pamatę pradarant vartelius, paleisdavo šunis ir tekdavo sprukti atgal. Kitur pradarydavo duris, paduodavo duonos riekę ar porą bulvių ir tuoj uždarydavo duris. Širdis smarkiai suplakdavo iš gėdos. Kitas paduodavo porą morkų ir atsiprašydavo, kad daugiau neturi, kadangi daug praėjo ir jie išdalino. Kiti pakviesdavo į vidų, įpildavo lėkštę sriubos, padėdavo duonos riekę, paklausinėdavo, ar ilgai keliaujame, ar didelė šeima. Užjausdavo, kad teko viską palikti. Išeinant įpildavo į skardinėlę sriubos, pridėdavo duonos riekelę ar agurką. Tokie žmonės sušildydavo nusizėmusią širdį, atsisardavo noro kovoti už tavo ir Rimo išlikimą. Kas greit duoda, dvigubai duoda. Judu abu sveiki, dirbate, o Rimui sunku. Vaistai brangūs, o žiūrėti į mylimo žmogaus kančias sunku.

Liūdas suirzęs išleido motiną prie namo. Mama visai nesupranta, kad pinigai ir jam reikalingi. Nusipirkęs namelį, kuriam reikia remonto, automobilis išmokėtina, o čia dar brolio aimanos...

Mirė motina. Palaidojo. Gaila, kad jokio turto, net ir gyvybės apdraudos, neturėjo. Seno žmogaus gyvybės apdrauda brangi, o jauni žmonės apie mirtį negalvoja.

Po metų mirė ir Rimo žmona. Liko du vaikai — šešerių ir aštu-

nerių metų. Visą dėmesį, meilę, rūpestį ir laisvalaikį Rimas skyrė vaikams, bandydamas atstoti motiną. Iš ryto išleisdavo vaikus į mokyklą, o po pietų ateidavo kaimynė pensininkė pabūti su vaikais, kol sugrįš tėtis. Kartu išvirdavo vakarienę, padėdavo vaikams ruošti pamokas. Keli doleriai į kišenę vis geriau negu iš kišenės. Rimui telikdavo tik sėstis prie stalo drauge su vaikais, o pavalgius visi sutvarkydavo indus, skaitydavo knygas. Kartais išleidavo pasivaikščioti į parką.

Liepos mėnuo. Vaikai su entuziazmu rengėsi į skautų stovyklą. Autobusas išvežė juos ir vadovus, palikę mojuojančius tėvus. Rimas jautė, kad bus jam liūdna ir sunku be jų. Sekmadienį ėjo į bažnyčią vienas. Jį slėgė vienišo žmogaus jausmas. Sunku buvo sekti šventų Mišių auką. Mintys vis lėkdavo pas vaikus. Ką jie dabar veikia? Kaip tvarkosi? Geri jų vadovai? Ką jam veikti šandien? Gal sustoti restorane pavilgyti? Diena be vaikų jam atrodė bus ilga.

„Palinkėkite vieni kitiems ramybės“, — išgirdo Rimas ir pamatė atkištą mergaitės rankutę. „Ramybės tau, mergaitė“, — atsakė Rimas. Kur aš ją mačiau? Ramybės palinkėjo ir mergaitės motina, bet Rimas, norėdamas prisiminti, kur matė šią mergaitę, nepastebėjo jos veido bruožų.

Neseniai pastatytos mokyklos kiemas. Didžiosios pertraukos metu šeštųjų klase žaidžia kvadrata. Rimas, gavęs kamuolį, bando išmušti Laimutę. Ta sviedinį pagauna. „Kirk Rimą, kirk!“ — šaukia draugės. Laimutė bando sviediniu išmušti iš kvadrato Rimą. Tas sviedinį pagauna. „Kirk Laimą, kirk atgal!“ — šaukia draugai. Skambutis. Žaidimas nutrūksta. „Kitą kartą tikrai išmušiu tave“, — sako Rimas Laimutei. „O gal aš tave?“ — atsikerta ji.

„Atsiprašau, gal malonėsite praleisti? — išgirsta Rimas. Krūpteli. Nepajuto, kai pamaldos pasibaigė, žmonės skirstosi, o jis stovi ir nejudą.

— Maniau, kad pro kitas duris išėjote, — išgirsta moterišką balsą, — ar prisimenate mane?

— Jūsų tai ne, bet šią mergaitę tai tikrai. Jos vardas buvo Laimutė, — juokdamasis atsako Rimas. — Dukrute taip panaši į mamą, kad net prisiminiau mokykloje praleistas dienas ir užsisvajojęs užtvėriau žmonėms kelią išeiti iš bažnyčios. Niekada jūsų nemačiau. Ar seniai čia gyvenate?

Laimutė atsakė, kad ji yra naujokė šitoje apylinkėje, nes tik prieš savaitę atsikraustė. Gyveno priemiestyje, kur vyras prižiūrėjo namą ir dirbo. Ji buvo namuose su dukra. Vyrui mirus, šeimininkas nusprendė parduoti namą, todėl ji atsikraustė į šią parapiją. Čia yra lietuvių kalbos pamokos mokykloje, nes pačiai mokyti dukrą lietuvių kalbos nelabai sekėsi. Be to, ji nevairuojanti automobilio, o čia susisiektis puikus, tai gal ji gausianti kokį trumpesnį valandų darbą. Iš našlės paramos nebus lengva pragyventi.

Rimas pasisiūlė parvežti. Laimutė iš anksto atsiprašė, kad teks lipti per dėžes, nes dar ne visas spėjo išpakuoti.

Nukelta į 11 psl.

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Arden Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.
KARDIOLOGĖ – ŠIRDIES LIGOS
Midwest Heart Specialists
15900 W. 127th St. Ste. 200
Lemont, IL 60439
630-719-4799.

Priklauso Good Samaritan, Central DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, suželdimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

RENGINIŲ KALENDORIUS

2006 METAI

Spalis

Spalio 7 d., šeštadienį: „Del-finų“ pramoginės muzikos koncertas Jaunimo centre, Čikagoje. Rengia JAV LB Kultūros taryba. Pradžia 7 val. v.

Spalio 8 d., sekmadienį: literatūrinė popietė „Medicina ir literatūra“ Lietuvių dailės muziejuje, Lemont, IL.

— Jaunimo centro Moterų klubas ruošia lietuviškų blynų pusryčius nuo 9 val. r. JC kavinėje.

Spalio 14 d., šeštadienį: filmo „Moteris ir keturi jos vyrai“ peržiūra Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Pradžia 7 val. vak.

Spalio 15 d., sekmadienį: rašyt. Antano Vaičiulaičio 100-mečio paminėjimas PLC, Lemont, Lietuvių dailės muziejuje. Rengia JAV LB Kultūros taryba. Pradžia 12:30 val. p.p.

— Čikagos Lietuvių moterų klubo priešpiečiai — „Lithuanian Luau Party“ Camelot pokylių salėje, Hickory Hills. Programą atliks „Royal Polynesian Revue“. Pradžia 11 val. r.

— Palaiminto Jurgio Matulaičio ruošiami pabendravimo pietūs PLC didžiojoje salėje. Pradžia 12 val.

— Lietuvos Dukterų ruošiami „Rudens pietūs“ Camelot pokylių salėje. Pradžia 3 val. p.p.

Spalio 21 d., šeštadienį: dien-raščio „Draugo“ tradicinis metinis pokylis.

Spalio 20, 21 ir 22 d., penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį: Amerikos Lietuvių katalikų kongresas, 100 metų nuo Katlikų federacijos įsikūrimo proga.

Spalio 28 d., šeštadienį: filmo peržiūra Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Pradžia 7 val. v.

Lapkritis

Lapkričio 4 d., šeštadienį: Lietuvių fondo metinis pokylis Pasaulio lietuvių centro LF salėje.

— Poezijos skaitymai Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Pradžia 7 val. v.

Lapkričio 11 d., šeštadienį: filmo peržiūra Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Pradžia 7 val. v.

Lapkričio 11 d., šeštadienį: Premijų šventė Lietuvių dailės muziejuje, Lemont. Ruošia JAV LB Kultūros taryba.

Lapkričio 12 d., sekmadienį: madų paroda „Rudens simfonija“ didžiojoje Pasaulio lietuvių centro salėje. Pradžia 12:30 val. p.p.

Lapkričio 19 d., sekmadienį: Lietuvos kariuomenės atkūrimo 88 metų sukakties paminėjimas Šiaulių namuose. Rengia Čikagos ramovėnai.

Gruodis

Gruodžio 2-9 d.: meno paroda „Jūrarte“ Lietuvių dailės muziejuje Pasaulio liet. centre, Lemont. Parodos atidarymas šeštadienį, gruodžio 2 d., 6:30 val. vak. Ruošia jūrų skautininkų „Grandis“.

Gruodžio 3 d., sekmadienį: šiaudinukų Kalėdų eglutei kūrimo užsiėmimas Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Pradžia 2 val. p.p.

— Jaunimo centro tradicinė vakarienė JC didžiojoje salėje.

MINĖSIME RAŠYTOJĄ ANTANĄ VAIČIULAITĮ!

JAV LB Kultūros taryba užsimojo paminėti rašytojo Antano Vaičiulaičio gimimo šimtmetį. Rašytojas ilgesnį laiką gyveno, kūrė ir mirė Amerikoje. Išeivijoje jis nebuvo svetimas, dažnai svečiavosi lietuvių telkiniuose, buvo visur, kur tik jį kvietė. Jo raštai buvo mieliai perkami ir skaitomi, o literatūros vakarai gausiai lankomi.

Bevartydama savo archyvą, užtikau 1972 m. kuklų programos lapelį „Vakaras su Antanu Vaičiulaičiu“. Vakaras vyko Čikagos Jau-nimo centre. Rengė korporacija „Šatrija“. Mintimis bandžiau prisiminti tuos kultūros — literatūros vakarus, kurie anais laikais tautiečių būdavo gausiai lankomi. Dailies 1972 m. programos dalyvių ir paties rašytojo Antano Vaičiulaičio jau nėra mūsų tarpe. Tačiau rašytojas gyvas savo paliktuose raštuose, vertimuose.

Su pavydu skaitau „Draugą“ ir Lietuvos spaudą, kaip plačiai Lietuvoje nuaidėjo rašytojo Antano Vaičiulaičio gimimo šimtmečio minėjimai. Ir kilo klausimas, kaip mes, čia, Amerikoje, galėtume jį paminėti? Ar atsilieps į kvietimą jaunesnieji? Kam gali būti naudingi tie prisiminimai? Tačiau tik gerai pažįstant praeitį, galima aiškintis ir apie dabartį. Juk gėrio idėja yra amžina. Kultūrininkas Aleksandras Šidlauskas rašo: „Žmogaus kūrybingumas, gėrio ir grožio paieškos, dvasinio pasaulio atskleisti, istorijos žingsniais paženklinta kultūra ats-

pindi bendruomenės narių mąstymą, pasaulio jauseną ir mintymą“. Kultūros dėmesys labai įvairus temomis ir forma: pavyzdžiui, profesinė kultūra skiriasi nuo kaimo ar miesto kultūros. Ji skiriasi ir čia, išeivijoje. Mes negalime sukurti tokios pramoginės kultūros kaip Lietuvoje. Tačiau ir mes turime savų tradicijų, kurias tęsiame.

Nėra to blogo, kas neišeitų į gerą. Atėjo Lietuvių fondo Pelną pasikirstymo laiškas, kuriame informuojama, kad LB Kultūros tarybai paskirta net 2,000 dol. renginiams. Tuoj pat ėmiau planuoti rašytojo Antano Vaičiulaičio paminėjimą. Pirmiausia pakalbėjau su Virginija Paplauskienė, Kauno Maironio muziejaus Išeivijos skyriaus vedėja. Ji sutiko atvykti į Ameriką ir pravesti minėjimus. Minėjimai bus rengiami Washington, DC, spalio 7 d.; Čikagoje spalio 15 d.; St. Petersburg, FL, spalio 19 d. ir spalio 21 d. Los Angeles, CA.

Virginija Paplauskienė nuo 1974 metų dirba Maironio lietuvių literatūros muziejuje. Ji yra parengusi įvairių rašytojų pastovias ir jubilieines literatūros ekspozicijas. Ji yra kviečiama skaityti paskaitų ir pranešimų į įvairias bibliotekas, mokyklas, tautosakos institutus bei radijo laidas. V. Paplauskienės parengti rašiniai kultūros temomis yra spausdinami Lietuvos bei išeivijos laikraščiuose. Nuo 1990 metų bendradarbiauja seniausiam išeivijos laikraštyje „Draugas“. Šalia pas-



Maironio literatūros muziejaus darbuotoja Virginija Paplauskienė rašytojo Antano Vaičiulaičio 100-mečio paminėjime Kaune. Nuotr. Zenono Batrušaičio

kaitų ir rašinių, yra parengusi ir išleidusi leidinių. Naujausias leidinys — skirtas išeivių rašytojo Antano Vaičiulaičio 100-sioms gimimo metinėms.

Rašytojo Antano Vaičiulaičio minėjimas Čikagoje įvyks spalio 15 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p. Rašytojo duktė Joana Vaičiulaitytė-Buivienė dalyvaus savo tėvo jubilėjaus paminėjime. Ji pasidalins savo prisiminimais apie vieną žymiausių

XX amžiaus Lietuvos rašytojų. A. Vaičiulaitis buvo žinomas literatūros kritikas, literatūros tyrinėtojas, vertėjas, redaktorius.

LB Kultūros taryba viltingai žiūri į ateitį ir tikisi, kad išeivijos visuomenė su dėmesiu atsilieps į rašytojo, vertėjo Antano Vaičiulaičio minėjimą. LB Kultūros taryba dėkoja Lietuvių fondui už dosnią paramą šiam renginiui.

Marija Remienė

ĮAMŽINKIME IR M. K. ČIURLIONIO PIEŠINIUS, KOMPOZICIJŲ ESKIZUS, GRAFIKĄ

RENKAMOS LĖŠOS AKADEMINIAM LEIDINIUI
APIE NEŽINOMĄ GENIJAUŠ KŪRYBOS DALĮ

Leidinio anotacijoje rašoma: „Siūlomoji išleisti knyga 'Mikalojus Konstantinas Čiurlionis: piešiniai, kompozicijų eskizai, grafika' yra mokslinio pobūdžio, apimanti visus žinomus šio tipo M. K. Čiurlionio kūrinius, kurių didžioji dauguma dar nebuvo skelbta. Joje prie informacinių nuotraukų pateikta minimų kūrinių buvusi ir esama priklausomybė, įgijimo nuorodos, parodinis gyvenimas nuo 1904 m. iki 2004 m., pavadinimų kaitos apžvalga, kiti būtini faktai“.

Pripažįstama (St. Goštautas, Bostonas), kad minimas leidinys, kurio autorė — M. K. Čiurlionio dailės muziejaus Kaune darbuotoja Milda S. Mildažytė-Kulikauskienė, užpildo spragą, kuri ne tik patikslins dailininko vaidmenį Rytų Europos dailėje, bet ir padės geriau įvertinti jo visapusišką talentą. Žinia, Lietuva nuolat propaguoja savo genijaus kūrybą, o atkurtosios nepriklausomybės metais — ir užsienyje. Bene tolimiausios parodos adresas — Japonija, kur 1992 m. buvo eksponuota įspūdinga dailininko kūrinių paroda.

Kruposčiai parengta knyga tarsi išsklaido tą nepagrįstą mitą, kad M. K. Čiurlionio paveiksluose tarytum nedažna žmogaus figūra, o kai kam tai galėjo sukelti ir tokį samprotavimą — gal genijus tam tiesiog neturėjo talento?

Spaudai rengiama knyga — gausiai iliustruota, skaitytojai čia pirmą

kartą galės išsamiai susipažinti su 700 darbų, paimtų iš atvirukų, mokyklos piešinių, kompozicijų, eskizų, grafikos. Įspūdinga ir knygos apimtis — apie 500 puslapių, kurie liudija unikalų ir labai vertingą daugelio metų tyrinėjimų rezultatą. „Čia surinkta ir susisteminta gausybė puikiai dokumentuotos medžiagos apie M. K. Čiurlionio kūrybą ir jos gyvavimą kultūroje“, — savo rekomendacijoje rašo Nepriklausomybės atkūrimo akto signataras prof. Bronislovas J. Kuzmickas. Jam taipgi pritaria gausus būrys kitų M. K. Čiurlionio kūrybinio talento tyrinėtojų, mokslų daktarų ar profesorių, kaip antai — A. Andrijauskas, O. Daugelis R. Karimalavičius, D. Zubovaitė-Palukaitienė, M. Matušakaitė. Dabar europarlamentaras prof. Vytautas Landsbergis, bene anksčiausiai pelnęs garbingąjį „čiurlioniečio“ vardą, taipgi argumentuotai siūlė atkreipti dėmesį į šį didelį, visapusišką turtingą, labai svarbų M. K. Čiurlionio kūrybos palikimui įamžinti ir paskelbti darbą.

Jau atsiliėpė ir lėšų paskyrė Lietuvos 1000-mečio minėjimo direktoriaus LR Prezidento kanceliarijos. Lietuvių fondas be kitų didžiųjų lietuvių projektų Lemonte ir kitur, negailėdamas telkė ir skyrė paramą M. K. Čiurlionio kūrybos populiarinimui, o dabar ir šiam leidiniui. Žinia, Fondas buvo dosnesnis gal tik kito Europoje ir kitur žinomo, bet Tėvyneje pamiršto Mažosios Lietuvos

dailininko Prano Domšaičio kolekcijos supirkimui ir pargabenimui į Lietuvą bei kuriant jo vardo kūrybos centrą ir galeriją Klaipėdoje.

Pakalbėnus „Draugo“ redakcijoje ir Čiurlionio galerijoje besidarbuojančią kraštiečių Laimą Apanavičienę, nedelsiant susilaukta atsakymo ir paramos: „Rašykite ir kreipkitės į mūsų skaitytojus, o savo ruožtu Mokslo ir enciklopedijų rengimo institutui (direktorius Rimantas Kareckas, L. Asanavičiūtės g. 23, LT-04315 Vilnius) ir aš parašysiu 100 dol. čekį Čiurlionio galerijos (vardas įpareigoja) vardu.“

Mielieji, mes du vilniečiai — aš ir dailininkas Romanas Borisovas, šį vąjį taipgi visomis išgalėmis remiame. Žinoma, esame atkeliavę „Išei-

nančios Prūsijos“ dokumentinių akvarelių parodos renginiui į Pasaulio lietuvių centrą, į Dalios Šlenienės rūpesčiu gyvuojantį Lietuvių dailės muziejų. Mes negalėjome neišgirsti leidėjų prašymo žodžiu ir raštu patalkinti anapus Atlanto ir šiuo lietuvių vybės bei jos kultūros paveldo klausimu — visi rėmėjai bus paminėti knygos puslapiuose. Savo ruožtu ir mes dėkingi „skolininkai“ — tik kviečiami ir remiami Mažosios Lietuvos Lietuvių draugijos Čikagoje, jos pirminko Viliaus Trumpjono galėjome ir atkeliauti, ir parodą surengti, ir Jus, mielieji, dar kart šiuo nedideliu rašiniu aplankyti.

M. K. Čiurlionio talento paveldas vis dar tikisi visų lietuvių tautos.

Vytautas Gocentas

„Smithsonian“ žurnalas mini Balzeko lietuvių kultūros muziejų

Balzeko lietuvių kultūros muziejus, švėsdamas savo 40-ies metų jubiliejų, yra vienas iš geriausiai žinomų lietuviškų institucijų JAV. Jo vardas randamas moksliniuose bei visuomeniniuose žurnaluose, yra paminėtas muziejų žemėlapiuose, literatūrinėse publikacijose, laikraščiuose, radijo programose ir kitur.

Šis pasisekimas — tai nuopelnas visų žmonių, kurie dirba muziejuje, kurie muziejų remia ir kurie organizuoja puikias programas ir veiklą. Visame pasaulyje žinomas žurnalas „Smithsonian“ 2006 m. rugsėjo mėnesio numeryje pirmą kartą savo puslapiuose rašo apie Balzeko lietuvių kultūros muziejų.

Muziejuje veikia Genealogijos, Istorijos, Senujų knygų ir rankraščių,

Žemėlapių, Liaudies meno, Fotografijos, Numizmatikos ir Pašto ženklų skyriai, kurie domina visuomenę. Mažuosius lankytojus žavi Vaikų muziejus. Muziejus taip pat ruošia keliones į Lietuvą, įvairias kalbas, meno, rankdarbių pamokas, pas-kaitas, ir demonstruoja kino filmus.

Balzeko lietuvių kultūros muziejus jau daug metų remia Lietuvos ir Amerikos lietuvių dailininkus, palaiko ryšius su įvairiomis institucijomis, pvz., Čikagos kultūros centru, įvairiais muziejais, galerijomis, susibičiuliavusių miestų kultūrinėmis organizacijomis. Šie ryšiai suteikia progą platesnei Amerikos publikai patirti turtingą lietuvių menininkų talento lobį.

Giedrė Gillespie

DIEVAS NAUJŲ „TARBU“ NEGAMINA

Atkelta iš 9 psl.

Jų butelis buvo pastogėje. Liepos mėnesio diena buvo karšta, todėl visi langai buvo atidaryti, nors tai nedaug padėjo. Laimutė pakvietė pietų, kuriuos ji visada paruošia anksti ryte, kol dar nėra taip karšta. Rimui buvo malonu pagalvojęs, kad diena nebus jau tokia ilga.

Saulė jau leidos vakarop ir oras vėso, bet jiedu dar vis dalinosi vaikystės prisiminimais. Abu kartu lankė tą pačią mokyklą ir drauge baigė šeštą skyrių. Po pabaigtuvių Laimutės tėvai su ja ir broliu išsikėlė į Vilnių, o Rimas rudeni įstojo į to paties miesto gimnaziją. Prisiminė Rimas, kai po poros metų, jau vokiečiams valdant Lietuvą, Laimutė su mama ir broliu atvyko aplankyti tėvukų. Sutikusi klasės drauges ir draugus, prašė jai rašyti į Vilnių. Rimas juokdamasis pakartojo jos duotą adresą. Vilnius, Gedimino gatvė Nr. 1. Juokėsi ir Laimutė, kad jis dar prisimena, na, ji jau pamiršusi.

Dvi savaitės Rimui prabėgo greitai. Sugrįžęs vaikams iš stovyklos, jis kitą sekmadienį po pamaldų pakvietė Laimutę su dukra ir savo vaikais į restoraną. Vaikai manė, kad tai tėtės gimnaitė, o gal jų teta.

Susidraugavę vaikai ir tėvus suartino. Po pusmečio buvo jų jungtuvės.

Gyvenimas pasikeitė į gerą pusę. Ji gavo darbą netoli esančiam fabrike, kur pradėdavo dirbti šeštą valandą ryto. Rimas išleisdavo vaikus į mokyklą, o ji, sugrįžusi po darbo, jau laukdavo vaikų pareinant iš mokyklos. Dvi algos — tai ne viena. Greitai tirpo Rimo skolos broliui, nors retai jį lankė. Trijų vaikų dienotvarkė vos įtilpo į jų rėmus. Retkarčiais paskambindavo broliui. Žinojo, kad jis jau kelis kartus pakeitęs darbą, nes ėmęs sirguliuoti.

Vieną gražią pavakarę, kai visi vaikai buvo išvykę į stovyklą, Rimas su Laimute išsikalbėjo apie Liūdą. Jis retai jam skambina, o dar rečiau aplanko, nes išitraukęs į kelių komitetų veiklą, nelabai turi laiko. Jam labai įtartina, kodėl brolis taip nenoriai atsakinėja į klausimus. Spėliojo, gal pagal išgalejančią madą jie nesugyvena tarpusavyje, nes brolis mėgdavo „pasidairyti aplinkui“, jų žargonu kalbant. Laimutė patarė jam paskambinti ir pasitei-

rauti, ar dukra, kuri pavasarį baigė mokyklą, jau apsisprendusi, į kurią aukštesnę mokyklą stos. Ilgai nelaukęs, Rimas paskambino. Po kelių bendro pobūdžio klausimų užklausė, kokią aukštesnę mokyklą lankys. Sužinojo, kad dukra „gadinanti nervus“, nes nori lankyti katalikišką mokyklą ir nenori nei galvoti apie valdišką. Gal jis, Rimas, pakalbėtų su ja ir išaiškintų, kad nesvarbu, kokią mokyklą lankys, svarbu, kaip mokysis. Jis neišgalintis jos leisti į katalikišką, nes ten mokslas brangiai kainuoja. Jis jau nederba, gauna invalidumo pensiją, o iš žmonos algos bus sunku mokėti už mokslą, nes pavasarį ir sūnus baigs mokyklą. Romas prižadėjo kurią nors dieną užsukti ir pakalbėti su dukra.

Papasakojęs žmonai apie tai, ką kalbėjo su Liūdu, jis sėdėjo tylus. Per jo mintis bėgo tos dienos, kai jis su baime prašydavo brolio paskolinti pinigų.

Iš susimąstymo pabudino žmona. Ji pasiūlė jiems mokėti už mokslą. Jie abu dirba ir galėtų tai padaryti. Jis buvo apie tai pagalvojęs, bet tai būtų skriauda Laimutei ir jų vaikams. Iš nuostabos, išgirdęs tokį pasiūlymą, jis atsistojo ir apkabinęs žmoną pabučiavo...

Rytojaus diena buvo sekmadienis. Laimutei iškepus pyragą, Rimui išrašius čekį ir pridėjus šimtinę uniformai bei knygoms, nuvažiavo aplankyti brolio šeimos. Liūdą kankino smarkiai progresuojanti Parkinsono liga. Atsiprašė, kad jų nelaukė ir nieko neturi ant greitųjų „užmesti ant danties“. Atneštas pyragas ir arbata pataisė nuotaiką ir visi nuoširdžiai išsikalbėjo. Pasišaukęs brolio dukrą įteikė čekį ir pinigus. Ir pasakė, kad ji gaus visus ketverius metus reikiamą sumą. Mergaitė su ašaromis akyse nuoširdžiai padėkojo. Atsisveikinant Liūdas drebančiomis rankomis apkabinęs brolių tarė:

— Atleisk, brolau, kad buvau nerangus tau padėti, kai tau reikėjo pagalbos. Mūsų mama, man besiskundžiant, kad tau vis reikia pinigų, pasakė: „Dievas naujų tarbų negamina, bet nuo vieno nukabina ir kitam užkabina. Matyt, dabar užkabino man.“

Abiejų brolių akis užliejo vandėnėlis...

A + A

ANNA VAIČIULIS

Mirė 2006 m. rugsėjo 30 d. Palos Comm. ligoninėje, Palos Hts., sulaukusi 86 metų.

Gimė Lietuvoje. 1948 m. atvyko į JAV.

Nuliūdę liko: vaikai Ann Fenlon, Anthony ir Antoinette Andrukaitis; anūkai Richard Fenlon, Christina Fingl, Mary Carlsoh, Joseph Andrukaitis, Matthew Andrukaitis ir 7 proanūkai; sesuo Maria Gusczo; žentas John Fenton; sūnėnai, dukterėčios ir kiti giminės.

A.a. Anna buvo žmona a.a. Antano ir mama a.a. Joseph.

Velionė pašarvota trečiadienį, spalio 4 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 v.v. Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Hwy. (7700 W.), Palos Hills, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, spalio 5 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto velionė bus atlydėta į Sacred Heart bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių a.a. Anna bus palaidota Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. David Gaidas. Tel. 708-974-4410
www.palosgaidasFh.com

Vaiko kambarys atskleidžia jo asmenybę

Svarbu apšvietimas

Vaikų ir paauglių kambariuose reikia laisvės. Darant remontą vaiko kambaryje reikia nepamiršti, kad jis taip pat yra žmogus ir atsižvelgti ne tik į savo norus.

Tapetai – be pasakų

Tiek interjero dizaineriai, tiek vaikų psichologai laikosi vieningos pozicijos, kad kuriant aplinką būtina pasitarti su žmogučiu, kuris ten praleis didžiąją savo laiko dalį.

Klaipėdos dizaino centro vadovo ir dizainerio Alvydo Klimo nuomone, vaiko kambariui nereikia ypatingų lėšų, jeigu tėvai sugeba viską suplanuoti protingai.

Pirmiausia reikėtų apsispręsti, kas kiek laiko šeima gali sau leisti daryti remontą. Jeigu namai atnaujiami retai, nereikėtų vaiko kambario klijuoti tapetais, išmargintais pasakų motyvais ir animacinių filmukų herojais.

„Vaikai labai greitai nori suaugti, todėl net ir pats mažiausias vaikas kartais jaučia diskomfortą būdamas tokioje pasakiškoje aplinkoje“, — aiškino A. Klimas.

Geriau kilimai

Visada vyko karštos diskusijos, kokia grindų danga vaikų kambaryje yra praktiškesnė.

Dizaineris A. Klimas tai patvirtino ir sakė, kad prie vieningos išvados taip ir nepavyko prieiti. Tačiau, jo nuomone, nereikėtų taip kategoriškai kritikuoti kiliminės dangos.

Nors papilti skysčiai nuo parketo nusivalo geriau, tačiau kilimine danga ištiestame kambaryje visada bus mažiau dulkių. Jos nusėda ant kilimo ir nereikia taip dažnai siurbti. Ant parketo grindų, atvirkščiai, dulks kyla į viršų ir vaikas privalo kasdien jas valyti.

Dabar yra kokybiškesnių kilminių dangų, kurios nesielektrina ir ilgiau išlieka gražios, jeigu vaikas kambaryje dažnai supasi arkliuku, važinėja dviračiu ar tiesiog stumdo kėdę.

Spalvos – pagal charakterį

Psichologijos specialistai neabejoja, kad iš to, kaip vaikas susitvarko savo kambarį, galima spręsti apie jo asmenybę ir poreikius.

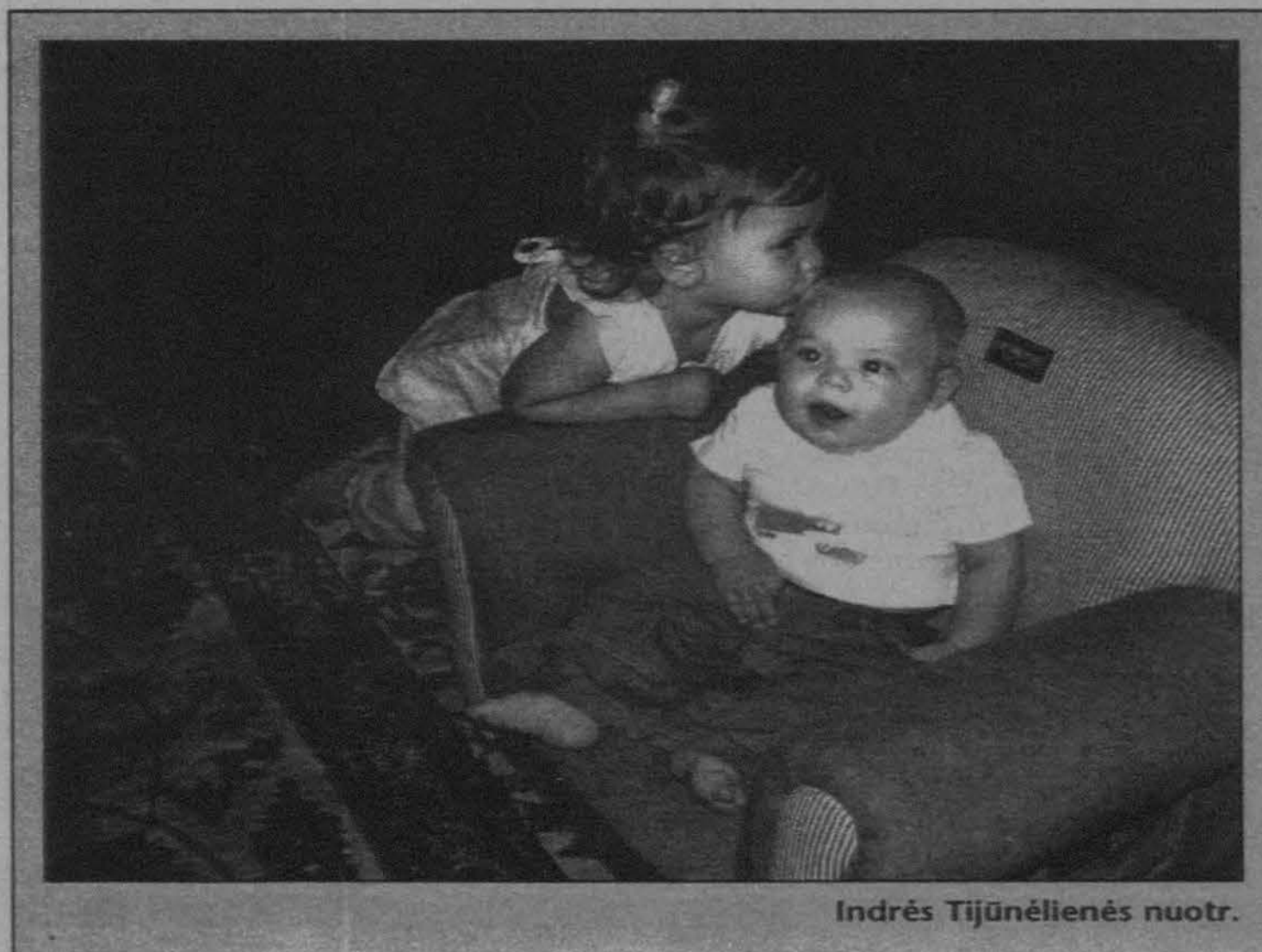
Klaipėdos psichonomikos centro vadovė Audronė Rancė sutiko su dizainerio nuomone, kad vaikui reikia palikti saviraiškos kerteles. Ji net siūlė ant sienos skirti vietas paties vaiko piešiniams.

„Jeigu vaikas ten piešia monstrus, neigatyvius dalykus, tai labai rimtas signalas, kad jo psichologinė būseną nėra visiškai stabili“, — aiškino A. Rancė.

Sienų ir baldų spalva taip pat gali turėti įtakos, todėl jeigu vaikas yra uždaro būdo, nelinkęs bendrauti, jo kambario sienas reikėtų dažyti šviesiomis, pastelinėmis spalvomis. Ypač tinka oranžiniai atspalviai.

Per daug aktyviam, linkusiam krėsti aibes nenuoramai, atvirkščiai, derėtų parinkti tamsesnes, mėlynos atspalvio spalvų gamas.

Laima Valentaitė
„Klaipėda“



Indrės Tijūnėlienės nuotr.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Pirmasis „Delfinų“ koncertas** su dideliu pasisekimu praėjo Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje. Žiūrovai buvo sužavėti atlikėjų pasirodymu. Kitas muzikinės grupės „Delfinai“ koncertas spalio 7 d., šeštadienį, 7 val. v. Jaunimo centre, 5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Kviečiame visus atvykti. Bilietai parduodami „Lietuvėlėje“, o prieš koncertą juos nuo 5 val. v. bus galima įsigyti prie įėjimo į salę. Ruošia JAV LB Kultūros taryba.

♦ **Spalio 8 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p.** Lietuvių dailės muziejuje, PLC (14911 127th Street, Lemont, IL 60439) vyks literatūrinė popietė „Medicina ir literatūra“. Popietėje įvadinį žodį tars dr. K. Ambrozaitis. Po to įvyks poeto dr. Antano Lipskio poezijos knygos „Mėlynoji delčia“ suktuvės. Knygą pristatys „Draugo“ vyr. redaktorė D. Bindokienė. Poeziją skaitys Jūratė Jankauskaitė-Zubienienė. Apie poeto dr. Jono Šalnos kūrybą kalbės poetė Julija Švabaitė-Gylienė. Apie dr. Rimvydo Sidrio knygą „Lietuvis žvelgia į Orientą“ kalbės poetas dr. Vainis Aleksa. Popietės metu ir vėliau vyks dailininko dr. Antano Lipskio tapybos darbų paroda. Apie dailininko kūrybą žodį tars menininkas Algimantas Kezys. Meninę programą atliks Praurimė Ragienė, akompanuos pianistė Olivija Urbonaitė. Po programos — vaisės. Lietuvių rašytojų draugija maloniai kviečia visus atvykti į šią popietę.

♦ **Blynai, blynai, blynai.** Geriausios šeimininkės — Jaunimo centro Moterų klubo narės juos keps spalio 8 d., sekmadienį, nuo 9 val. r. Jaunimo centro kavinėje. Kviečiame visus paragauti, jei skanūs, valgykit po dvi porcijas, jei nelabai — niekam nesakykit! Lauksime visų.

♦ **BALF'o Lemonto 28 skyrius** spalio mėn. rinks aukas vargstantiems Lietuvoje ir kitur paremti. Išsiuntėme laiškus su prašymu aukoti, o nuo spalio 8 d., sekmadieniais aukos bus priimanamos Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos prieangyje po 9 val. r. ir po 11 val. r. šv. Mišių.

♦ **JAV LB Vidurio Vakarų apygardos** gegužinė įvyks spalio 8 d. PLC sodelyje, Lemont, po 11 val. Mišių. A. Barniško muzika kvies šokti ir dainuoti, bus skanaus maisto, veiks baras. Gražiai bendraudami atsisveikinkime su vasara, smagiai praleiskime popietę.

♦ **Spalio 13 d., penktadienį, 11 val. r.** „St. Joseph Senior Center“ patalpose (5631 S. 73rd Ave., Summit) gydytojas William D. Rasmussen, turintis 25 metų medicininio darbo patirtį, skaitys paskaitą apie osteoartritą: kaip įveikti skausmą, vartojant mažiau vaistų. Ši liga vargina ne tik daugelį vyresnio amžiaus žmonių. Ji neaplenkia ir visiškai jaunų. Norintys išgirsti apie šią ligą ir apie kovos su ja būdus, prašome skambinti daktarui Bernard Gercius tel. 708-458-9783.

♦ **Balzeko lietuvių kultūros muziejaus** Kino salė kviečia visus į lietuvių vaidybinių filmų programą. Šeštadienį, spalio 14 d., 7 val. v. rodysime režisieriaus Algimanto Puipos alegorinę dramą „Moteris ir keturi jos vyrai“, sukurtą Lietuvos kino studijoje 1983 m. Įėjimas nemokamas. Muziejaus adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Chicago. Tel. pasiteiravimui: 773-582-6500.

♦ **Lietuvos Dukterų draugija** spalio 15 d. 3 val. p.p. „Camelot“ pokylių salėje (8624 W. 95th Street, Hickory Hills) rengia „Rudens pietus“. Bus skani vakarienė, loterija, muzikinė programą atliks Algimantas Barniškis. Stalus ar pavienes vietas prašome užsisakyti Nameliuose (2735 W. 71st. Street) arba tel. 773-295-3211 budėjimo dienis (nuo trečiadienio iki penktadienio) nuo 10 val. r. iki 2 val. p.p. Kitu laiku skambinti tel. 708-599-5727 arba 708-499-4845. Visi labai laukiami.

♦ **Amerikos lietuvių katalikų kongresas** vyks spalio 20-22 dienomis Čikagoje, Marijos gimnazijoje Marquette Park. Kongresą rengia išeivijos katalikų organizacijos ir institucijas apjungianti Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacija, šiemet švenčianti savo šimtmetį. Katalikų federacija buvo įkurta 1906 metais Wilkes Barre, Pennsylvania. Kongreso renginiuose bus paminėtas federacijos veiklos šimtmetis, federacijos įkurtos jaunimo stovyklos „Dainava“ 50-metis ir 40 metų nuo Federacijos iniciatyva Šiluvos Marijos koplyčios Nekalto Prasidėjimo bazilikoje, Washington, įrengimo.

♦ **Studentas Karolis Grigas dėkoja** LF nariams: „Štai ir vėl rugsėjis, prasidėjo nauji studijų metai. Rašau Jums šį padėkos laiškelį džiaugdamasis, kad galiu studijuoti universitete. Ta galimybė patvirtinta dėka Lietuvių fondo finansinės paramos. Nuoširdžiai dėkoju, nes tai tikrai yra labai svarbu ir džiugu. Suma nėra taip svarbu, kaip yra malonu, kad lietuviška organizacija tai daro. Didelis Jums ačiū“. Norėdamas tapti LF nariu, K. Grigas prisidėjo ir savo piniginiu įnašu. Mūsų adresas: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦ **Lietuvos Vyčių organizacija** maloniai kviečia lietuvišką visuomenę ir visas organizacijas gausiai dalyvauti jų užprašytose specialiose šv. Mišiose š. m. spalio 8 d., sekmadienį, 2 val. p.p., Washington, DC, skirtose 40 metų sukakčiai nuo Šiluvos Mergelės Marijos koplyčios įkūrimo Nacionalinėje Nekalto Prasidėjimo katedroje (National Shrine of the Immaculate Conception) šventovėje. Norint daugiau informacijos, prašome kreiptis į LV organizacijos Lietuvių kalbos ir kultūros pirmininkę Julia Schröder, 107 Stanley Dr., Centereach, NY 11720. Tel. 631-467-3747.

JAV Lietuvių Bendruomenės KULTŪROS TARYBA

Lithuanian - American Community

JAV LB Kultūros taryba, remdamasi komisijos Žurnalisto-Spaudos darbuotojo kultūros premijai skirti pranešimu, skelbia, kad šių metų Žurnalisto premija vienbalsiu komisijos nutarimu skiriama **Ramunei Kubiliūtei** iš Evenston, IL. Komisijos dėmesį atkreipė jos bendradarbiavimas išeivijos lietuvių žiniasklaidoje. Komisiją domino ir jos nebijojimas įsipareigoti ilgiau trunkantiems uždaviniais (studentų skyriaus redagavimas dienraštyje „Draugas“, įsijungimas į žurnalo „Ateitis“ redakcijos kolektyvą, organizacijos „Vaiko vartai ir mokslą“ tinklalapio tvarkymas). Jos rašinių tematika plati, tai — visuomeninio, kultūrinio, organizacijų, religinio gyvenimo temos. R. Kubiliūtė rašo apie dainų ir šokių šventes, mokslo ir kūrybos simpoziumus, labdarą Lietuvos vaikams, skatina jaunimo organizacijų veiklą. R. Kubiliūtė yra pirmoji už Lietuvos ribų gimusi JAV LB Kultūros tarybos Žurnalisto-Spaudos darbuotojo premijos laureatė.

Komisiją Žurnalisto premijai skirti sudarė: Algimantas Gečys (pirmininkas) ir nariai: Dalia Jakienė ir Vytautas Volertas.

Premijų įteikimo šventė įvyks **lapkričio 11 d., šeštadienį**, Lietuvių dailės muziejuje, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439.

Kultūros premijų mecenatas — Lietuvių fondas.

Antano Vaičiulaičio 100-mečio minėjimas

Spalio 15 d. 12:30 val. p.p.
Lietuvių dailės muziejuje,
PLC, 14911 127th Street,
Lemont, IL 60439

Pagrindinį pranešimą skaltys Kauno Maironio lietuvių literatūros muziejaus Lietuvių išeivių skyriaus vedėja Virginija Paplauskienė.

Į Čikagą, dalyvauti savo tėvo rašytojo Antano Vaičiulaičio jubiliejaus paminėjime, atvyksta rašytojo dukra Joana Vaičiulaitytė-Buivienė. Ji pasidalins savo prisiminimais apie tėvą, vieną žymiausių XX amžiaus Lietuvos rašytojų.

A. Vaičiulaitis buvo žinomas literatūros kritikas, literatūros tyrinėtojas, vertėjas, redaktorius.



A. Vaičiulaitis
Vytauto Maželio nuotr.

AMERIKOS LIETUVIŲ TELEVIZIJOS KINO VAKARAI

2006 m. spalio 13 d., penktadienį, 7 val. vak.
Bočių menėje, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th Street, Lemont, IL)

2006 m. spalio 14 d., šeštadienį, 7 val. vak.
Jaunimo Centro kavinėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL)

NAUJOSIOS KARTOS LIETUVIŲ KINO MENININKŲ TRUMPAMETRAŽIAI VAIDYBINIAI FILMAI.

„Čia iš ten“, rež. Kęstutis Gudavičius, vaidina Erica Jennings iš SKAMP, 2002

„Painiava“, rež. Vytautas Dambrauskas, vaidina Andrius Kaniava iš Keistuolių teatro ir Algis Ramanauskas-Greitas, 2005

„Pakeisk plokštelę“, rež. Kristina Buožytė, vaidina Aldona Bendoriūtė, Šarūnas Puidokas, 2005

„Lietuviškos grožybės“, rež. Simonas Aškelavičius, vaidina Ramūnas Cicėnas, Leonardas Pobedonoscevas, 2005

„Bilietas į Bahamus“, rež. Martina Jablonskytė, 2005

„Giminės bruožas“, rež. Silvija Vilkaitė, 2005

NEPRALEISKITE PUIKIOS PROGOS PLAČIAU SUSIPAŽINTI SU JAUNŲJŲ LIETUVOS KINO MENININKŲ DARBAIS. JIE — LIETUVOS KINO ATEITIS. PAŽIŪRĖKIME, KOKIA JI BUS.

INFO: 708-839-9022, altv@comcast.net

ALT V PARTNERIS — LIETUVOS KINEMATOGRAFININKŲ SĄJUNGA

ALT V Info.

Teresė Vaitkūnas iš Warren, MI, ne tik jau grąžino „Draugo“ laimėjimų bilietėlių šakneles, bet kartu atsiuntė dar 90 dol. auką. Tai nuostabi dovana „Draugui“, už kurią sakome širdingą ačiū.